SÖRMLANDSLÅTEN

1986 Nr 1

Innehåll

	sid.
Redaktören har ordet	2
Ur ett brev	
Nils Dencker	3
En sörmländsk upptecknare	6
Hedersledamot	11
Medlemsförteckning från 1931	
Kaffetåren	13
Varför folkmusik och folkdans?	14
Ordföranden har ordet	16
Sörmländska Ungdomsringens adresslista	17
Sörmlands Spelmansförbund	21
Bibliografi	23
Brev från 1933	26
Folkmusikvågen	27
För 10 år sedan	28
Ur Femina	29
Sörmländskt på skiva	
Nya Tungomålsgillet	30
Södermanlands Spelmansförbund adresslista	31
Skivrecension	33
Tema med variationer	34

Omslagsbilden: Nils Dencker och Melker Andersson vid spelmansstämman i Ånhammar 1932

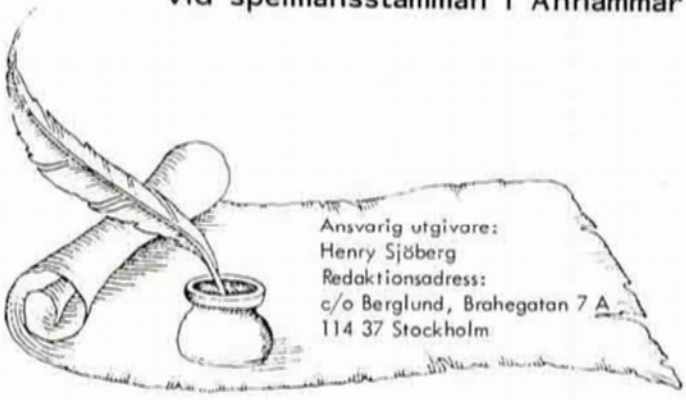
Ansvarig utgivare:
Henry Sjöberg
Redaktionsadress:
c/o Berglund, Brahegatan 7 A
114 37 Stockholm

Upplaga 2.000 ex.

Kära läsare!

Äntligen årets första nummer av Sörmlandslåten. Jag kan tänka mig att en del läsare har funderat över vad som hänt. Orsaken är helt enkelt den att vi på grund av det kärva ekonomiska läget (det uttrycket känner Ni väl igen)inte kan producera mer än 2 nummer per år. Det är beklagligt men det är idag helt enkelt omöjligt att ge ut en tidning utan någon form av stöd. Statens Kulturråd anser fortfarande att vi är ointressanta och att vi inte ska ha något ekonomiskt stöd. Beslutet om 2 nummer per år gäller för 1986. Vi får ta ett år i taget och se om vi får någon möjlighet att överleva vårt tänkta 20 årsjubileum (1988).

Det här numret har vi i första hand ägnat åt folkmusikforskaren Dr. Nils Dencker. För Er som har specialiserat Er på sörmländsk folkmusik är han välkänd. För oss som sysslar med dans likaså. Övriga kanske är lite mindre bekanta med Nils Dencker och vi hoppas att han kan bli en angenäm ny bekantskap för Er. Under arbetet med källmaterialet har vi funnit att vi egentligen skulle kunna fylla minst 3 nummer utan att lyckas ge en fullständig bild av Nils Dencker.

Tillsammans med de båda artiklarna om honom presenterar vi en bibliografi. Vi har begränsat den till att omfatta titlar från våra huvudområden, väl medvetna om att Nils Dencker även skrev en hel del andra artiklar. Vi tror att bibliografien är komplett och det är vår förhoppning att vi i vårt arkiv skall kunna erbjuda intresserade medlemmar möjlighet att ta del av hans artiklar och böcker.

För övrigt vill jag passa på tillfället att tacka Ungdomsringens nestor Erik Ström för hans vänliga rader och penninggåva.

Med anledning av förra numrets frågor om vår verksamhet från Sören Olsson och undertecknad har det kommit ett brev. Det är från Lars Norrman i Nynäshamn och vi tycker det är så intressant att vi citerar en del av det.

Henry Sjöberg

UR ETT BREV !

från Lars Norrman

I dag kom Sörmlandslåten, en tidning som jag noga läser varje nummer som kommer, dessutom har jag "Sörmlandslåten" var morgon i form av Radio Sörmland, en kanal som hörs bäst här i Nynäshamn, och vilken jag uppskattar mycket till skillnad från Radio Stockholm, som har en helt annan stil

Nog om radio och dylikt, det måste ju vara en inledning på alla brev, nu till saken. I redaktörens ledare tredje stycket frågar Du om folkdräkten inte har någon modepåverkan? Det är klart att den, folkdräkten alltså, har påverkats av modet, det står att läsa om på sid. 4 i "Dräktskick i Sorunda" av Hjördis Stenback och Margit Hultman.

"Det folkliga dräktskicket har också förändrat sig genom tiderna. En bonde från Sorunda såg inte likadan ut 1750 som 1650 eller 1850. Men då är vi framme vid modets inflytande på våra folkdräkter. Mode är ingen ny uppfinning, varje tidsepok har haft sitt mode. Men modedräktens bärare, de högre stånden, hade förutsättningar att ständigt förnya sitt klädförråd, "följa med modet". När bönderna däremot kommer i beröring med modet blir det vanligtvis vid anskaffande av ett enda plagg som sedan införlivas och bärs till den tidigare kläduppsättningen. I allmogemiljön var anskaffningen av kläder många gånger en anskaffning för livet, ja, kanske även för nästa generation. I folkligt dräktskick kan man uppta och kvarhålla ett plagg långt efter den tid det var modernt. De variationer som tillkommit så, kan bli mycket olika mellan olika områden, och på så sätt skapas lokal särprägel i dräktskicket."

När man sedan läser vad Margit Hultman skriver, finner man på vissa ställen en annan uppfattning om påverkan på dräktskicket från annat håll. Det står i tredje stycket på sid. 35.

"Herrgårdsfolket på Fållnäs och Fituna har dock knappast satt någon större prägel på bondesocknen Sorundas sätt att klä sig."

Men där har den goda Margit Hultman alldeles fel för bondjäntorna var inte sena att kopiera herrgårdsfröknarnas sidentyger i både ull och lin. Jag har sett prov på verkligt fina vävnader kopierade på detta sätt. Som du vet så fick inte bondeklassen använda siden i sina kläder det satte de privilegier, som adeln hade, stopp för.

NILS DENCKER

av Henry Sjöberg

Efter målning av E. Söderberg 1937

Nils Dencker föddes 29 april 1887 i V.Broby Skåne. Familjen flyttade 1895 till Landskrona där Nils Dencker tog studenten 1906. Därefter läste han i Lund och tog 1911 fil.kand. i naturvetenskapliga ämnen. Den 31 oktober 1911 började han som lärare vid Lunnevads Folkhögskola. Han undervisade i naturlära, matematik, fysik, kemi och gymnastik. Han stannade på Lunnevad även över sommarkursen 1912. Efter avslutningen den 6 augusti 1912 och fram till nästa tjänstgöring på Lunnevad, vinterkursen 1917-1918 samt sommarkursen 1918, vistades han en period i Göttingen, där han studerade psykologi. Hur länge han stannade där har varit omöjligt att få fram. Troligt är att han återvände till Sverige i samband med krigsutbrottet.

Hösten 1918 fick han anställning på Åsa Folkhögskola i Sköldinge och där stannade han till sin pensionering 1952. Det var under åren på Åsa som hans intresse för hembygdsrörelsen och folkmusiken väcktes. Nils Dencker hade tidigt fått lära sig spela fiol och i Södermanland upptäckte han den svenska folkmusiken. Han började att teckna upp folkmusik och visor. 1929 den 8 oktober skrev han till Johan Götlind på Landsmåls- och Folkminnesarkivet i Uppsala:

"Emellertid har jag nu helt övergått till folkmusikforskning. Man gör mer nytta med sådant. Allt insamlingsarbete är ju värdefullt, men det bör ju vara metod i det. Sådant finnes ju ej som bekant på folkmusikens område, man bara samlar och samlar och ger t.ex. ut misshandlade tyska valsmelodier som "200-åriga svenska låtar". I inget annat land än vårt skulle man kunna utge ett så stort verk som Svenska låtar rent dilettantmässigt."

Ett år senare (29 november 1930) skrev han:

"Alltmer har jag kommit till den åsikten, att vi måste ha kvar mycket gammal allmogemusik, fast den är synnerligen svår att komma åt, ty en sak finns här och en annan där. Troligen kan vår bondmusik från 1600-talet ännu tillvaratagas."

11 juli 1930 skrev Johan Götlind till Nils Dencker:
"Samtidigt ber jag få meddela att en summa på omkring 300 kronor är reserverad för Eder under budgetåret 1930-31 för uppteckning av folkmusik, visor, sånglekar och närliggande forskningsområden. Ni har visst själv föreslagit Östra Södermanland som verksamhetsområde och mot detta har vi ingenting att invända."

Under 1930-talet tecknade Nils Dencker upp närmare 1000 melodier efter sörmländska spelmän. 1934 skrev han:

"Varje söndag får jag hit spelmän med gammal musiktradition. Genom deltagandet i sörmländsk spelmansrörelse har jag lärt känna spelmännen och de ha ej något emot att komma till mig. Då blir upptecknandet bekvämare och genom att ha dem här en 3-4 söndagar får man så småningom fram allt, vad de erinra sig."

Genom sina kontakter med spelmännen fick Nils Dencker även möjlighet att skriva av äldre notböcker som fanns i deras ägo. Det var även helt klart att inspelningsbussar kom till Åsa under två somrar på 1930-talet. Det var troligen Sveriges Radio som var där och spelade in spelmän och sångare Genom intervjuer med Nils Denckers söner och döttrar har vi kunnat avgränsa tiden till mellan 1932-38. Trots idoga efterforskningar har vi inte funnit inspelningarna, men har ännu inte gett upp hoppet.

Men Nils Dencker ville fördjupa sitt kunnande om bakgrunden till den svenska folkmusiken. 1931 ansökte han om medel och efter beviljandet reste han till Polen där han bl.a. i Zakopane tecknade upp melodier efter polska spelmän. På vägen hem besökte han Stadsbiblioteket i Danzig och gjorde avskrifter av intressanta notböcker. Under 1930-talet besökte han dessutom Riga, Köpenhamn, Berlin och Amsterdam.

Redan 1926 hade han börjat att skriva artiklar om folkmusik. De två första åren nöjde han sig med att publicera artiklarna i tidningarnas söndagsbilagor men fr.o.m. 1928 kände han sig tydligen mogen att söka sig till facktidskrifterna. När han 1929 publicerade en artikel om Värmlandsvisans bakgrund i Svensk Tidskrift för Musikforskning skrev Tobias Norlind bl.a.:

"Bäste Herr Kandidat!

Jag har med glädje tagit del av Eder studie över Värmlandsvisan. Det är många uppslag som erhålles genom Eder studie och Edert behandlingssätt av ämnet."

1932 gav sig Nils Dencker i kast med att gå igenom August Fredins Gotlandstoner och gjorde hänvisningar till annan litteratur när det gällde texter och melodier.

Nils Denckers omvittnat goda minne och hans djupa kännedom om den svenska folkmusiken medförde att han var som klippt och skuren för den här typen av analyser. Det skulle dock dröja 10 år innan han gav sig i kast med nästa arbete av samma typ. Gustaf Adolf Akademien bad honom att kommentera P.A.Säves utgåvor av Gotländska Lekar och Gotländska Visor. Han påbörjade arbete 1945 och resultatet av kommentarerna till den första delen utkom 1948, och till den andra delen 1955.

I ett brev till Herbert Gustafsson på Landsmålsarkivet i Uppsala (10 augusti 1952) diskuterade han möjligheterna att få ut någon ersättning för sitt arbete med P.A.Säves verk:

"Sensommaren 1951 var jag 15 dagar i Uppsala och 6 i Stockholm (augusti) med fortsättning till Lund (LUB) och Köpenhamn tillhopa 13 dagar. Dessutom är det några strödda resor till Uppsala och Stockholm. Kostnaderna tillhopa uppgår för biljetter och vivre o.dyl. omkr.800 kronor. Men sen gäller det arbetstimmarna som jag från början antecknat utom under resorna då jag tagit ett medelvärde av 5 t.per dag, vilket är i underkant....

Vad skall vi kunna begära? En lärare som har privatlektioner, tar 12 kr.per timme. Kanske det kan sägas att vi haft de bekvämare med hemarbete? Själv tycker jag att det kanske kunde beräknas ett arbetspris av 8 kr.pr timme. Vad säger Du härom?"

(12 augusti 1952)

"Blir det 5 kr. eller 6 kr. vi skall begära? Med penningvärdets fall som bakgrund blir det som 1930-talets 2:25,-2:50; det är billiga arbetare!

Det är troligen sista gången jag är sysselsatt med sådant arbete och därför betyder inte summan så mycket!"

(18 augusti 1952)

"Jag tog liksom Du 5 kr.i timmen."

Tillsammans med den slutgiltiga räkningen till akademien lämnade han följande redogörelse av sitt arbete:

"Vid insändningen av räkningar å arbetstimmar och forskningsresor beträffande melodikommentarer till P.A.Säves gotländska visor ber jag få meddela några korta förklaringar här.

Det mesta av arbetet, som jag började med så smått år 1949, har kunnat utföras hemma därigenom at jag anskaffat så mycket litteratur i ämnet, som kunnat erhållas på antikvariat. Oöverkomliga, särskilt dyrbara eller stora samlingar samt handskrifter ha givetvis fått genomgås på

bibliotek och arkiv men sådan studievistelse har kunnat inskränkas till 34 dagar. - Den för arbetet behövliga vistelsen i Oslo, särskilt i Norsk Musikksamling och Köpenhamn, särskilt i Dansk Folkemindesamling och Det Kongelige Bibliotek, räknas icke ha kostat Akademien något.

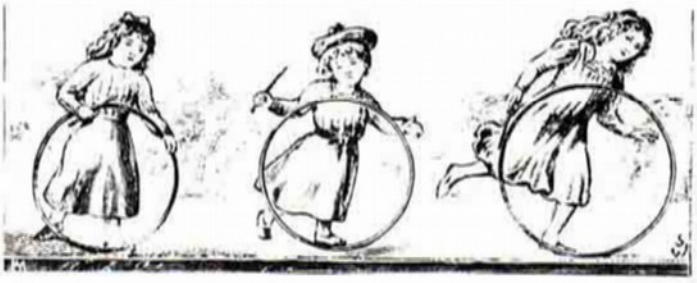

Arbetet med melodikommentaren kan sägas ha varit rätt omständigt och besvärligt därigenom at den stora vissamlingen omfattat så många olika typer från ballader till barnsånger och många av visorna spridda över stora områden.

Sköldinge den 18 aug 1952
Nils Dencker."

Samtidigt hade han startat ett annat stort arbete att tillsammans med Carl-Herman Tillhagen ge ut en samlingsvolym med svenska folklekar.

Ur ett brev till Herbert Gustafsson 10 oktober 1947:

"En del uppt. har det varit omöjligt att finna melodi till. Att publicera en sånglek utan melodi är ju inte någon idé.....

Det har varit ett knåpgöra eftersom det skulle vara så många lekar. Bokformatet är onödigt stort tycker jag. Fastän det inte var tal om från början får jag väl göra upp en liten samling folkliga danser? Fast liksom Sahlgren tycker jag nog att det är överflödigt i en bok om lekar."

Att Nils Dencker fick som han ville framgår av ett brev till Herbert Gustafsson 29 oktober 1947:

"Sänder här 30 danser. Kvar har jag nu polskor, vars melodi är satta för piano. Härav kan ju stora mängder levereras men bäst är att inte taga med merän 6 á 10 st."

Verket fick namnet "Svenska Folklekar och Danser" och kom ut 1950. Det har blivit standardverk för alla som sysslar med lek och dans. Det är enligt min mening det enda verket som ger en fullödig bild av detta ämne.

Men det var verkligen inte något lukrativt arbete han gett sig på. Efter att förgäves försökt få betalt för sitt arbete skrev han till Minerva, förening för Sveriges vetenskapliga och populärvetenskapliga författare, och bad om hjälp. Svaret kom den 10 mars 1952:

"Erhållit mottagandet av uppdrag att försöka utkräva royalty för "Svenska Sånglekar och danser" från ------

Tror inte att det går då förlaget är känt för att inte fullgöra sina skyldigheter."

Efter sin pensionering 1953 flyttade Nils Dencker till Uppsala där han fortsatte sitt arbete med den svenska sångleken. Han utarbetade svensk sångleksregistrant och detta arbete presenterades i ARV 1955. Därefter koncentrerade han sig på ett stort samlingsverk om svenska sånglekar. Den första delen kom ut 1960 och behandlade sammanparningslekar och friarlekar. Tyvärr hann inte Nils Dencker slutföra detta arbete före sin död den 12 augusti 1963.

Del 2 föreligger i manus och det är vår förhoppning att vi ska kunna ge ut detta under 1987.

Det är svårt att ge en komplett bild av Nils Dencker. Det lidelsefulla arbete med svensk folkmusik han utförde vid sidan av sitt arbete som folkhögskolelärare fick sin rättmätiga belöning när han 1957 fick ett hedersdoktorat vid Uppsala Universitet. I motiveringen heter det:

"Inom hela det svårarbetade fält av folkdiktningen, som utgöres av folkliga lekar och ramsor och de med lekarna förbundna melodierna behärskar han som ingen nu levande svensk forskare stoffet från 1600-talet och fram mot vår egen tid."

Herbert Gustafsson skrev 1963:

"Om Nils Denckers förhållande till sitt vetenskapliga arbete kan man med fog använda uttrycket "med liv och lust". Han gladde sig som ett barn över de fynd, och de voro många, som han under sina forskningar i in- och utländska arkiv och bibliotek. Mitt uppe i sitt forskningarbete var han vid sådana tillfällen glad som en spelman, han gnolade och gestikulerade, och hans entusiasm var smittande. Temperamentsfull, frispråkig och rättfram, efterlämnar han minnet av en intensivt levande personlighet."

EN SÖRMLÄNDSK UPPTECKNARE

av Arne Blomberg

Det finns ett stort bevarat folkmusikaliskt material i Södermanland. Under mer än 150 år har åtskilliga uppteckna re verkat i vårt landskap.

Under 1800-talet var A G Rosenberg och K P Leffler de mest betydande och under vårt eget sekel har de största insatserna gjorts av Olof Andersson, Gustaf Wetter och Nils Dencker.

Dessa fem uppteckna re har tillsammans efterlämnat cirka 3000 melodier.

Flertalet av dessa uppteckningar har under åren publicerats. Rosenberg gav ut sina låtar i tre häften 1875-1882 (nytryck 1969) och Lefflers melodier delades upp på två häften 1899-1900 (nyutgåva 1982). Wetters samling publicerades 1978 och Olof Anderssons låtar har spritts via en liten stencilerad upplaga 1979.

Nils Denckers material är tveklöst det mest okända för de sörmländska folkmusikvännerna. Det mesta av originalmaterialet finns på dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala (ULMA). Spelmansförbundets arkiv har kopior på en stor del av hans arbeten.

Även uppteckna ren Dencker är nog ganska okänd och det är därför glädjande att i detta nummer av Sörmlandslåten kunna presentera både personen Nils Dencker och hans folkmusikaliska gärning.

Denckers uppteckningar är speciellt intressanta för att han lämnat ovanligt många anvisningar om spelsättet. Detta är anmärkningsvärt då ju merparten av vårt material - speciellt det äldre - kan sägas vara melodiuppteckningar. Denckers uppteckningar innehåller som regel både tempoanvisning. bindebågar och musikaliska utsmyckningar (drillar etc).

I likhet med Olof Andersson och Gustaf Wetter söker han kartlägga spelmannens musikaliska bakgrund och vilka spelkamrater han haft under sina verksamma år. Dencker intresserar sig även för dans - inte så att han gör uppteckningar men han noterar ofta de vanliga danserna . Han frågar ofta efter björndansen och sjuskävelappen, han noterar bröllopsseder och han skriver om danser och fester.

Nils Dencker hade en stor musikalisk allmänbildning. Han intresserade sig för många äldre musikslag i Sverige och i andra länder. I högre utsträckning än andra sörmländska uppteckningar gör han jämförelser mellan de uppteckna de melodierna och andra musikaliska verk.

Han ägde ett ovanligt gott minne för såväl melodier som uppgifter och hans jämförelser begränsas inte till folkliga varianter från andra spelmän och andra trakter, många gånger gör han också intressanta hänvisningar till konstmusikaliska förlagor.

Dencker var en framsynt uppteckna re i många avseenden.Han insåg att inte ens en noggrann uppteckning helt kan bevara spelmannens spelsätt. Han lät därför under sin tid på Åsa spela in ett antal spelmän på lackskiva - ett fantasieggande musikaliskt material som ännu ej återfunnits...

Nils Dencker är en av våra största sörmländska uppteckna re. Det måste vara en angelägen uppgift för oss att hans stora samlingar blir ordnade på ett mer lättillgängligt sätt och att de kan publiceras!

UPPTECKNINGAR och KOMMENTARER

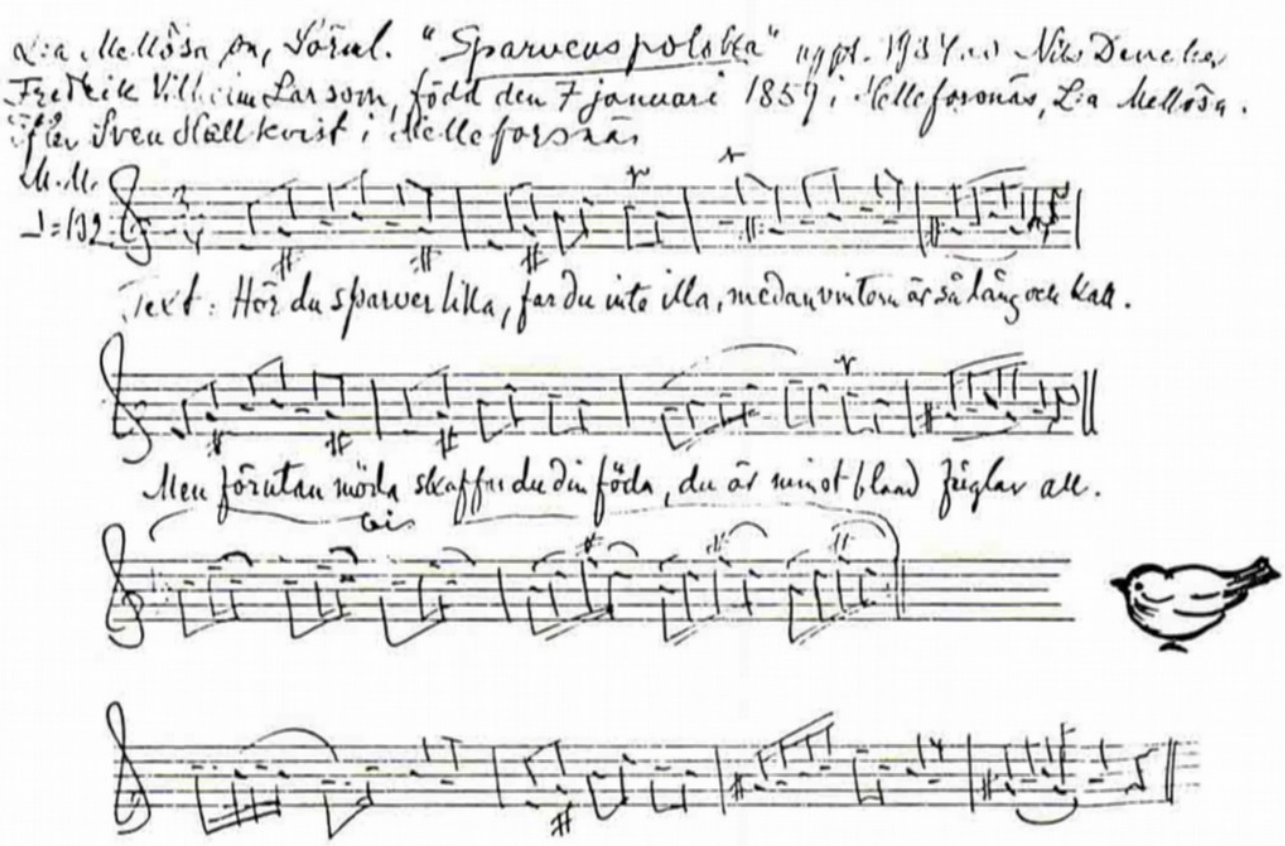

Ett fint exempel på Denckers noggrannhet:

"Ang. kvartstonerna mellan g och giss samt f och fiss sade sonen, som var närvarande, att fadern tidigare spelat giss och f. Då sade fadern, att vid hans ålder lydde ej fingrarna riktigt, de ville inte alltid slå ner på rätt ställe. Jag svarade, att det var min skyldighet att teckna så, som det spelades. Låt far vissla melodien, sade då sonen. Den gamle Larsson visslade då polskan i ren molltonart."

Sparvens polska. Upptecknad 1934 efter Fredrik Vilhelm Larsson, född 1859 i Hälleforsnäs.

ULMA 7922:4.

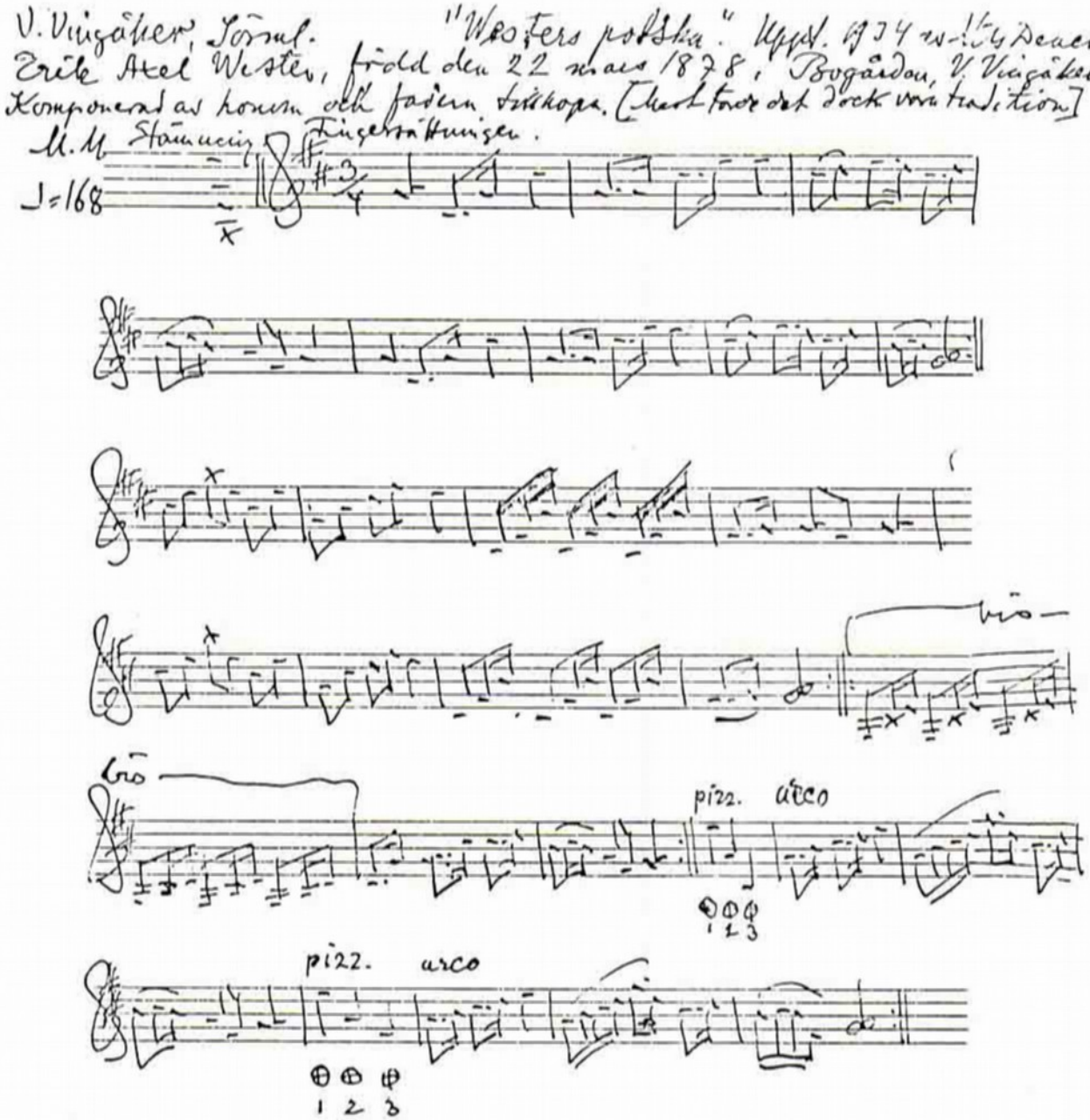

Westers polska. Upptecknad 1934 efter Axel Wester, Vingåker.

En variant av "tyska klockorna" eller "Stenbockens polska". Dencker beskriver i texten hur spelmannnen knackar med fiolens frosch på fiolen. Wester slängde ibland ut fiolen under pizzikatotakterna - han imponerade genom att spela med fiolen bakom ryggen. "...antingen slår man på fiolen eller törs man släppa, så då så."

ULMA 7922:6

Ludgo sn. Södermanland — Polska. — Upptecknad den 16 dec 1934 av Nils Dencker

Gustaf Alfred Andersson, född den 25 oktober 1869, Juvaste, Ludgo sn.
Efter Österman, "som själv fått den av en orgelnist".

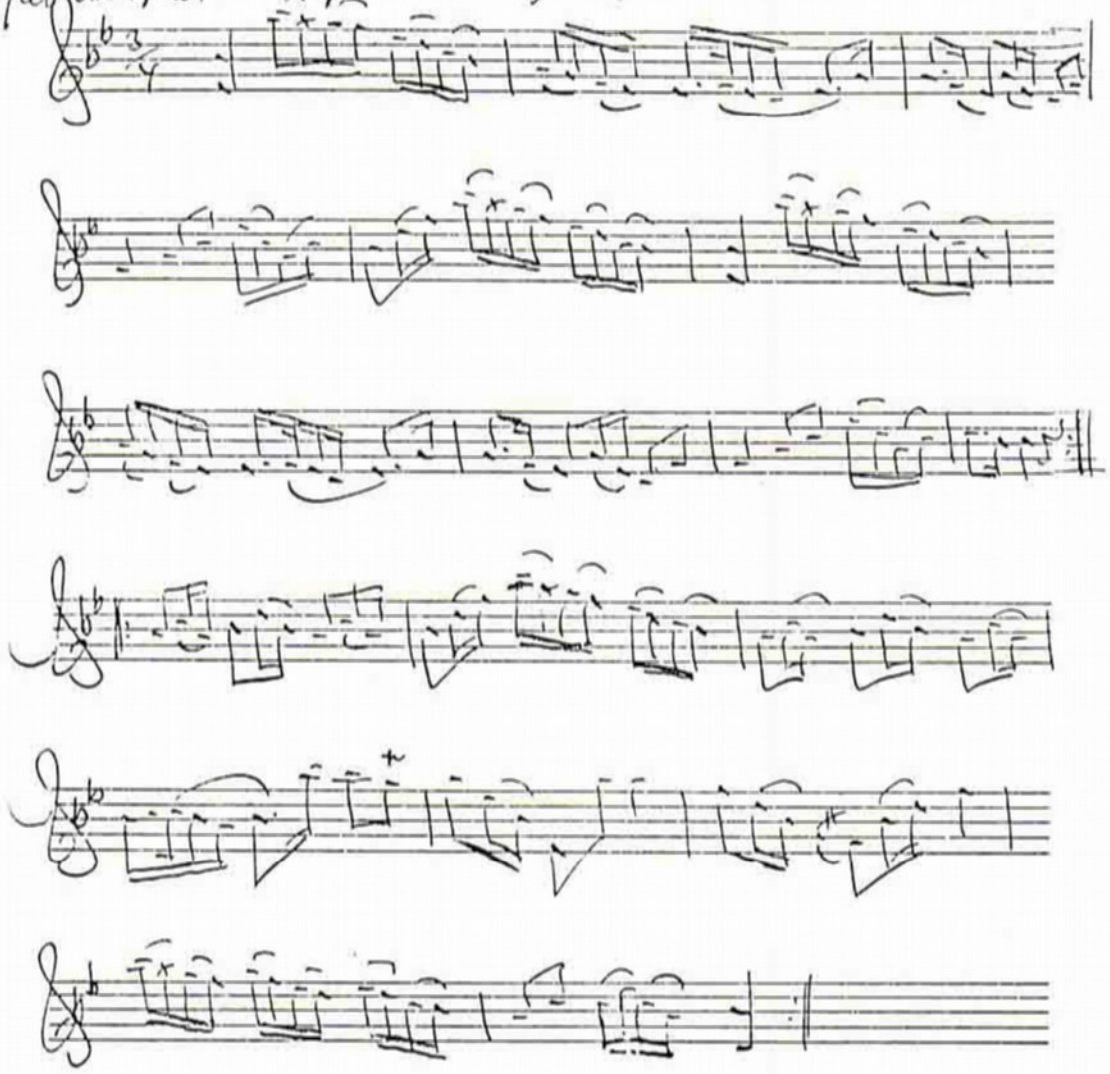

Per Österman var jordbrukare först, spelarlärt sedan, Ludgo, dog oktober 1918
Spelade den en gång M.M ♩= 144
och sista gången ♩= 116.

1 repr. 10 takter

Polska efter Gustaf Alfred Andersson, Ludgo.

Dencker var noga med bl a stråkföring och tempobeteckningar.

ULMA 8473.

Ludgo sn, Sörmland. Vals Uppt. den 16 dec 1934. Meddelare av Gustaf Alfred Andersson, född den 25 oktober 1869 i Jarsta, Ludgo sn Nils Dencker
Efter en gubbe i Lugnet (Ludgo) kallad Anders i Lugne
M. 1. ♩=152

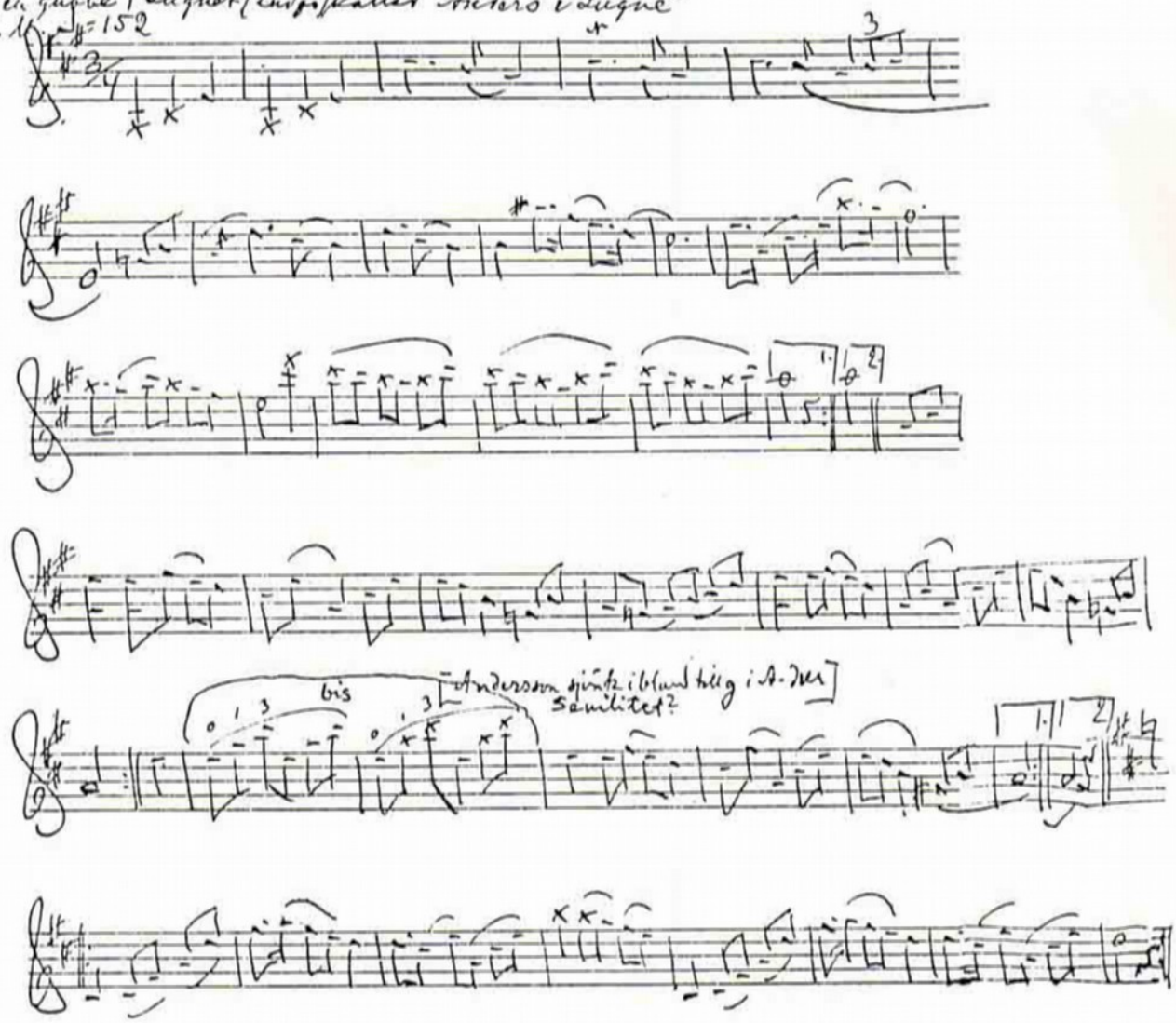

Nils Dencker hade ett ovanligt melodiminne och kunde raskt referera till varianter på en viss melodi.

"Vanlig, men jag tecknar upp den därför att valsen är ibland lustigt varierad.

Varianter:

Nils Andersson	Skånska melodier 191
Nils Andersson	Sv Låtar, Hälsingland I 95
Nils Andersson	Sv Låtar, Dalsland 305
Liljefors	Upländsk folkmusik 9
Fredin	Gotlandstoner 446

Flera av mig i Sörmland uppteckna de.
I en sörmländsk notbok har jag sett uppgivas att valsen komponerats av G. Landberg"

Vals efter Gustaf Alfred Andersson, Ludgo.

ULMA 8473.

Hedersledamot John Carlö

Söndagen den 23 mars var Christina Frohm, Iréne Sjöberg och undertecknad hemma hos John Carlö och hans fru för att överlämna förbundets guldmärke till John.

Det var en trevlig stund och under vårt samtal fick jag ögonen på ett notblad. Det var Hilding Anderssons komposition "Kaffetåren" till vilken John skrivit en text. Jag bad att få presentera den och John gav sitt samtycke.

Någon vecka senare satt jag i Uppsala och arbetade med Nils Denckers efterlämnade papper. Där fann jag en medlemsförteckning för Södermanlands Spelmansförbund. Den är troligen skriven 1931 och eftersom jag omedelbart fann John Carlös namn på listan så tyckte jag att den skulle vara rolig att presentera. Här är den:

Henry Sjöberg

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

MEDLEMSFÖRTECKNING

Anders Andersson	Anderslund	Lästringe
A.F.Bergström	Hagalund	Tystberga
Albert Boström	Skogshyddan	Valla
E.Pettersson	Vigeby	Fogdö
G.Syrén	L.a Rosenborg	Södertelje
Erik Eklund		Östertibble
Erik Hallén	Fagersjärn	Södertelje
Alfred Andersson	Svaneberg	Flen
Arvid Jansson	Hornäs Glindran	Björkvik
A.Gogman	Åkersberg	Bettna
A.J.Sundström	Ådala	Södertelje
J.E.Lilja	Prästgatan 12	Nyköping
Hjalmar Björklund	Box 151	Oxelösund
Gustaf Wetter		Katrineholm
C.Schuman		Katrineholm
Bernard Boström	Fortunagatan 43	Katrineholm
Karl Axelsson	Hagstugan	Flodafors
Seth Carlsson J:or		Strångsjö
Tore Carlsson		Strångsjö
Axel Vester		Vingåker

Gustaf Olsson	Skogstorpsstugan	Bie
Rikard Ahlberg		Sköldinge
Arvid Johansson	Vissinge	Julita
Sven Forsberg	Vallåkra	Vadsbro
Ivar Hultström	Fors	Flodafors
J.E.Andersson	Högvalla Box 73	Nyköping
Vitalis Karlsson	Ö.Rundgatan 11	Nyköping
J.A.Ekvall	Ö.Kvarngatan 15	Nyköping
Nils Dencker	Åsa	Sköldinge
Hugo Steen	Eleonoragatan 2	Eskilstuna
Gunnar Olsson	Sagalid Vestermalm	Eskilstuna
Nils Bergholm	Alphyddan	Eskilstuna
J.E.Larsson	Berga	Vingåker
Gustaf Andersson	Nystugan Lid Säteri	Valsberga
C.A.Olsson	Nordstjernan	Kappsta
C.H.Karlsson	Paris	Kappsta
C.F.Persson	Josefinedal	Järna
Albert Gustafsson	Ekeby	Röhl Smedsta
Edvard Pettersson	Lida Lagerlunda	Strängnäs
Kasper Nilsson	Bergsgatan 23 I	Stockholm
Karl Eriksson	Kungsstensgat.25	Stockholm
Fru Ida Johansson	Upplandsgatan 37	Stockholm
Fru Vivan Granhammar	Riksmuseet	Stockholm
Ernst Granhammar	Riksmuseet	Stockholm
John Carlöö	Markvardsgatan 11	Stockholm
Algot Larsson		Stålbåga
J.H.Thorsell	Torsvik	Skogstorp
G.Alvar Thorsell	Torsvik	Skogstorp
H.K.H. Prins Vilhelm		Stenhammar
Fr.von Celsing		Biby
Greve von Rosen	Heby	Julita
Rådman Carl Åhman		Nyköping
Albert Gustafsson	Svenstorp L:Nästorp	Vingåker

Hedersledamöter

J.E.Öst	Skogsta by	Tallåsen
Landshövding G.Sederholm		Nyköping
Löjtnant Artur Bäckström	Julita Gård	Julita

Kaffeservis No 5505 är tillverkad af *tjock, finpolerad koppar.* Trellig och modern samt af bästa svenska fabrikat.

Kaffekannans höjd är med hardtaget 20 cm., rymmer 1 liter, invändigt förtennt.

Gräddkannan är 7 cm. hög, rymmer 1,5 dl., invändigt försilfrad.

Sockerskålen är 6½ cm. hög, invändigt försilfrad.

Kaffe- och gräddkannan liksom sockerskålen åtföljas af lösa fotringar med mässingsfötter. Endast hel servis säljes. Pris 10,90 pr servis.

KAFFE-TÅREN

H. ANDERSSON

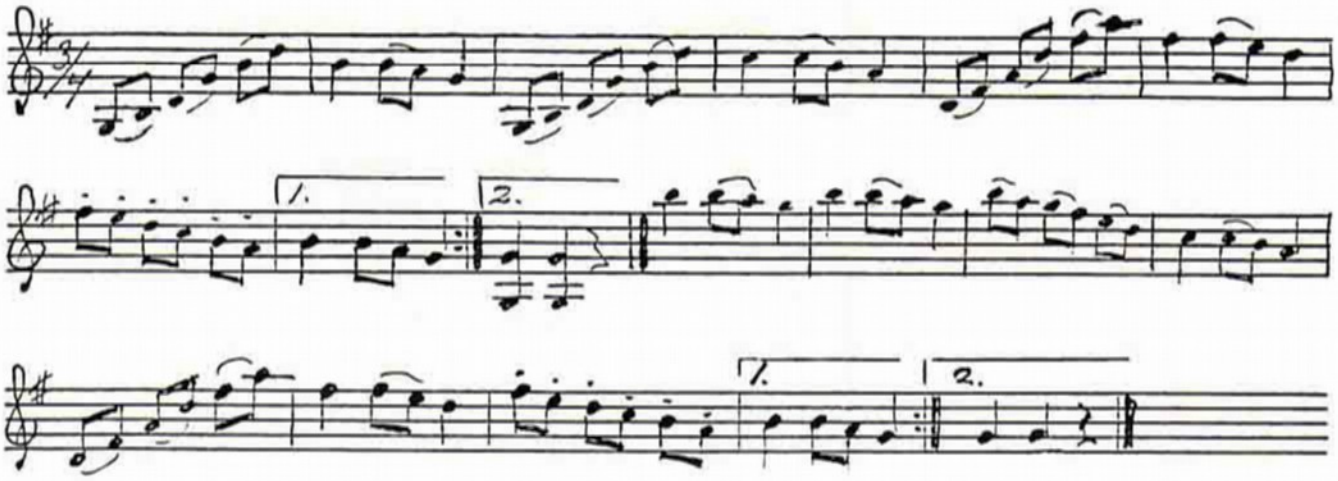

Kaffetåren är det bästa vi har,
närhelst vi på dygnet tåren den tar,
bror och syster jämte mor och min far
alla minns vi tåren vart vi än drar.
Kaffetåren är det bästa vi vet,
den kan skingra alla sorgers förtret,
hur man under dygnet knoga' och slet
fick man tröst av kaffetåren.

Tag nu vår tår, höst liksom vår,
den kan lätta sinnet var vi än går.
Kaffetåren läker själslivets sår,
stärker kroppen jämte tiotal tår.
Bättre ej finns för varje kvinns,
kar'arna de alla säkert nog minns
kaffetårens like alls icke finns;
bäst av allt är kaffetåren!

JOHN CARLÖ

VARFÖR FOLKMUSIK och FOLKDANS?

Utdrag ur Spelmansförbundets remissvar till landstinget ang. musikpolitiskt handlingsprogram (Arne Blomberg)

Folkmusik är en viktig del av vårt musikliv. Folkmusiken är en egen genre som i många hänseenden är vitt skild från andra musikslag.

Folkmusik är ett begrepp som idag inkluderar folkliga musikformer från flera århundraden. Det är anmärkningsvärt att vi i Norden har bevarat en levande tradition med starka rötter i 1600- och 1700-talets musikliv. Detta har oftare noterats av utländska besökare och forskare än av oss själva...

Vår sörmländska folkmusik har en mycket stark tradition med direkt koppling till äldre tiders sörmländska musikliv:

1600-talet	Visor, ballader och långdanser. Många kan härledas till medeltida förlagor.
1700-talet	Huvuddelen av vår slängpolsketradition, många valser, vissa marscher och annan ceremonimusik.
1800-talet	Valser, hamburskor, hambopolketter, polka, schottis, ceremonimusik mm.
1900-talet	Få nya former men omfattande meloditillskott till 1800-talsdanserna.

Det är högst anmärkningsvärt att en levande folkmusikalisk tradition fortfarande finns i Sörmland. Detta är till stor del tack vare den "konserverande" effekt som spelmansrörelsen inneburit.

Sörmland har landets äldsta spelmansorganisation - Södermanlands Spelmansförbund - vars verksamhet sedan starten 1925 varit mönsterbildande för många av de övriga spelmansförbunden.

En egen musikalisk genre

Folkmusiken bör betraktas som en egen genre (jmf den centrala CEMUS-utredningen).

Folkmusiken har alltid stått många andra musikformer nära - folkmusiken hämtar maner och repertoar från andra gengrer och dessa inspireras i sin tur av det folkliga musikarvet.

Folkmusiken har i många avseenden egna maner och spelsätt, styrda av bl a instrument och danstyper. Folkmusiken är också i en speciell situation och kräver speciella hänsynstaganden. Det är därför viktigt att den betraktas som en egen musikalisk genre även regionalt.

Folkmusiken är annorlunda

Folkmusiken är inte enbart musikaliskt annorlunda den innehåller även viktiga andra element.

Folkmusiken är lokal. Den är dagens länk i en traditionskedja med stark koppling till det sörmländska musiklivet under 1700- och 1800-talen. Det stora bevarade arkivmaterialet gör det möjligt för både spelmän och andra att finna repertoar från den egna trakten, kanske med koppling till sin egen släkt.

Folkmusiken har en stark koppling till övrig kulturhistoria. Folkmusiken är funktionsmusik - musik till dans och fest, till arbete och vardag, till sorg och glädje.

Folkmusiken bygger till stor del på tradering. Spelsätt lärs från andra spelmän. Gehörsspel är en viktig väg till aktivt lyssnande och genuint spel.

Folkmusiken innehåller ett element av ansvar. Dagens folkmusiktradition är ett arv från äldre generationer som måste bevaras och föras vidare. En bruten tradition kan aldrig återuppväckas. Rekonstruktion kan aldrig ersätta tradition.

Varför prioritera folkmusik?

* Folkmusiken är en omistlig del av vårt musikliv.

* Folkmusiken har unika stilmedel, unik repertoar, unik kulturtradition.

* Folkmusiken är lokal, den är vår musik med koppling till bygden och till tidigare generationer.

* Folkmusiken är en funktionsmusik som lever på sin speciella rytmik, användbar till samvaro och dans.

* Folkmusiken överbryggar generationsklyftor - samarbetet mellan unga och gamla.

* Folkmusiken är en del av Sörmlands "profil". Sörmländsk folkmusik är ett känt begrepp i folkmusiksverige.

* Folkmusiken är viktig både för sörmlänningar och turister. De sörmländska spelmansstämmorna besöks årligen av 10 000 - 20 000 besökare.

* Folkmusiken är pedagogiskt intressant. En musik som bär sig själv - klarar sig med enbart enstämmig sång.

Folkmusiken övar upp gehöret - en grund för både lyssnande och utövande. Folkmusiken är användbar i skolsammanhang genom sin bredd med sång/musik/lek/dans.

* Folkmusiken bygger på en levande tradition som måste bevaras för framtiden.

* Folkmusiken är vårt bidrag till den kulturella mångfalden. Att kunna sitt eget skapar också grogrund för internationell förståelse.

Södermanlands Spelmansförbund

Södermanlands Spelmansförbund arbetar för att bevara och sprida sörmländsk folkmusik. Verksamheten består av tre delar:

* En "medlemsdel" med utbildning, utgåvor och annan hjälp till förbundets 700 medlemmar.

* En "konsertdel" med spelmansstämmor och andra utåtriktade arrangemang.

* En "institutionsdel" med insamling och bearbetning och utgivning av folkligt material.

Kära bröder och systrar,

TILLIKA LÄSARE AV TIDNINGEN SÖRMLANDSLÅTEN!

Varför så viktigt med folkmusik och folklig dans och för oss sörmlänningar den sörmländska.

Det finns flera skäl. Ett är vår skyldighet att för framtiden bevara och levandegöra den sörmländska folkmusik och dans-tradition som vår äldre generation så ömt och kärleksfullt vårdat. Ett kulturarv som får oss att känna gemenskap och hysa kärlek för vår egen hembygd, en levande historielänk till kommande generation.

...Historia även under dessa former är inte bara berättelser om det som varit. Varje företeelse i varje tid söker, mer eller mindre medvetet till det förflutna - med dess erfarenhet och sätt att se.

Även om det kan anses främmande för många är det min uppfattning att vi bättre kan lösa problem nu och i framtiden om vi känner till hur man tänkt och handlat i det förflutna.

Det är fel av mig att påstå att detta synsätt var mottot, då jag åtog mig ordförandeskapet i Södermanlands Spelmansförbund. Däremot kan jag säga att jag mer och mer har kommit fram till detta.

Till sist får jag tacka för det förtroende förbundets medlemmar har visat mig och styrelsen för det gångna och det nya verksamhetsåret.

Jag och min familj önskar Er en angenäm och fin Sommar.

"Allt för Södermanlands Spelmansförbund"

Sören Olsson

ADRESSER OCH FUNKTIONÄRER 1986

SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN

Rådhustorget 5 A, 633 40 Eskilstuna Tel: 016/116940
Postgiro: 38 73 16-3 Bankgiro: 183-6295

****

Hedersordf.	Ivar Schnell	Tessins väg 21	611 36	Nyköping	0155/13707
Hedersordf.	Fritz Andersson	Esbjergsg. 6	632 32	Eskilstuna	016/422962
Hedersmedlem	Henry Sjöberg	Skåneg. 86	116 37	Stockholm	08/7148421

STYRELSE

Ordförande	Lennart Fredriksson	Mellanv. 22	633 69	Eskilstuna	016/25465
V. Ordf.	Björn Gustafsson	Gustafsv. 35	633 46	Eskilstuna	016/115558
Sekreterare	Berit Antonsson	Pl 755 Kolunda	635 19	Eskilstuna	016/22038
Kassör					
Studieledare	Göran Berglund	Björkhultsv.20 C	632 29	Eskilstuna	016/421821
Styrelseledamot	Henry Lindblad	Svampstigen 127	144 00	Rönninge	0753/52988
Styrelseledamot	Lena Björkman	Rustmästarv. 5	632 33	Eskilstuna	016/420715
Sektionsledare	Charlotte Lagerwald	Köpmang. 4 A	633 56	Eskilstuna	016/111822
Sektionsledare	Ulla Tedsjö	Galleeng. 36 B	633 51	Eskilstuna	016/139870
Sektionsledare	Maud Karlsson	Skjutsareg. 22 E	611 33	Nyköping	0155/14614
Sektionsledare	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	Eskilstuna	016/25653
Suppleant	Lars Eriksson	Sockenv. 9	632 33	Eskilstuna	016/420106
Suppleant	Birgitta Nierzwicki	Rosenlund	150 32	Stallarh.	0152/41092

SEKTIONER

Dans-lek o Musik	Charlotte Lagerwald	Köpmang. 4 A	633 56	Eskilstuna	016/111822
	Sonia Waern	Hammartorpsg. 9	642 00	Flen	0157/11133
	Dag Sundin	Bondeg. 41 A	152 00	Strängnäs	0152/17664
	Bengt Hägg	N. Järnvägsg.12 A	642 00	Flen	0157/11000
Barn-och Ungd.sekt.	Ulla Tedsjö	Galleeng. 35 B	633 51	Eskilstuna	016/139870
	Rolf Rehnholm	Jasminv. 4	633 47	Eskilstuna	016/112497
	Leila Andersson	Pl 8087 Bärbo	611 90	Nyköping	0155/41636
	Inge Holgersson	Kvartsv. 8	150 13	Trosa	0156/12880
Dräktsektion	Maud Karlsson	Skjutsareg. 22 E	611 33	Nyköping	0155/14614
	Christina Linder	Snorres väg 16	148 00	Ösmo	0752/38608
	Ing-Britt Gustafsson	Salstag. 18 A	642 00	Flen	0157/13062
	Ann-Cathrine Holgersson	Kvartsv. 8	150 13	Trosa	0156/12880
	Gun Enström	Kallfors	153 00	Järna	0755/73260
Slöjdsektion	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	Eskilstuna	016/25653
	Jan Kjellström	Renstigen 1	641 53	Katrineholm	0150/19310
	Stig Axelsson	Snäckv. 4	613 00	Oxelösund	0155/33281
	Asta Hoflin	Finningev. 66 F	152 00	Strängnäs	0152/11632
Revisorer	Bo Pettersson	Harstigen 18	152 00	Strängnäs	0152/11543
	Kjell Hortlund	Viag. 5	149 00	Nynäshamn	0752/16598
Suppleanter	Folke Junås	Mörbyv. 43 C	149 00	Nynäshamn	0752/12351
	Ann-Marie Carlson	Durkg. 5	150 13	Trosa	0156/13664
Valberedning	Kjell Linder	Snorres väg 16	148 00	Ösmo	0752/38608
sammankallande	Birgit Kindahl	Spireav. 9	633 47	Eskilstuna	016/112286
	Kerstin Frykmo	Tingstug. 41 A	152 00	Strängnäs	0152/17546
	Lars Kuntze	Lingonv. 9	613 00	Oxelösund	0155/32862

Föreningar anslutna till Sörmländska Ungdomsringen 1986.

0401 FOLKDANSLAGET PÅ NYKÖPINGSHUS c/o Anders Lind, Ö. Bergsg. 37, 611 34 Nyköping 0155/11470 Pg 205671-1

Ordförande	Anders Lind	Ö.Bergsg. 37	611 34	Nyköping	0155/11470
Sekreterare	Maud Pettersson	Spireagången 67	611 45	Nyköping	0155/89264
Kassör	Tord Jonsson	Jupiterv. 15	611 60	Nyköping	0155/81788
Dans o Lek	Eivor Karlsson	Ängstugev. 39	611 61	Nyköping	0155/18198
Barn och Ungdom	Ulla Werner	Pl 7212	611 90	Nyköping	0155/52082
Dräkt	Eva Lindgren	Lingongången 9	611 45	Nyköping	0155/98145
Slöjd	Tore Dahm	Lomv. 7	611 62	Nyköping	0155/61162
Studieledare	Kåre Olsson	Glansbaggest. 11	611 63	Nyköping	0155/86285

0402 REKARNE FOLKDANS GILLE, Box 76, 631 02 Eskilstuna 016/122772 Pg 34202-2

Ordförande	Örjan Kindahl	Spireav. 9	633 47	Eskilstuna	016/112286
Sekreterare	Bengt Håkansson	Safirgången 1	632 34	Eskilstuna	016/425358
Kassör	Hans Karlsson	Hälltorp Österg.	635 90	Eskilstuna	016/117922
Dans o Lek	Birgitta Björkman	Rustmästarv. 5	632 33	Eskilstuna	016/420715
Barn o Ungdom	Katarina Åberg	Noreusg. 1 B	633 56	Eskilstuna	016/122684
Dräkt	Birgit Kindahl	Spireav. 9	633 47	Eskilstuna	016/112286

0403 NYNÄSHAMNS FOLKDANSGILLE, Box 51, 149 00 Nynäshamn 0752/16907 Pg 37289-6

Ordförande	Lennart Jacobsson	Ugglestigen 33	149 00	Nynäshamn	0752/13932
Sekreterare	Kjell-Åke Ersson	Lövlundsv. 34	149 00	Nynäshamn	0752/16293
Kassör	Bertil Rolff	Kölv. 55	149 00	Nynäshamn	0752/16010
Dans o Lek	Britt. Hortlund	Viag. 5	149 00	Nynäshamn	0752/16598
Barn o Ungdom	Wivica Schneider	Torgv. 10 A	148 00	Ösmo	0752/38956
Dräkt	Christina Linder	Snorres väg 16	148 00	Ösmo	0752/38608

0404 JÄRNA-TURINGE FOLKDANSGILLE, Box 87, 153 00 Järna 0755/15767 Pg 64 62 07-1

Ordförande	Curt Edelsvärd	Linneg. 13	151 44	Södertälje	0755/64099
Sekreterare	Berit Hjelm	Täppg. 11 A	151 33	Södertälje	0755/62997
Kassör	Hugo Dahlqvist	Rosenlundsv. 22	151 30	Södertälje	0755/15767
Dans o Lek	Lillemor Hansson	Slota Gård	153 00	Järna	0755/50053
Barn o Ungdom	Marie Andersson	Prästgårdsv. 62	153 00	Järna	0755/71707
Musik	Billy Karlsson	Rosendalsv. 9	150 21	Mölnbo	0158/60535
Dräkt	Gun Enström	Kallfors	153 00	Järna	0755/73260

0405 VERDANDIS FOLKDANSLAG, Box 58, 641 21 Katrineholm Pg 46 22 52-8

Ordförande	Maj Rom	Stallgårdsv. 23	641 37	Katrineholm	0150/54331
Sekreterare	Carina Javelins	Väla	640 23	Valla	0150/60129
Kassör	Reinhold Pettersson	Carl Ugglas v.17	641 37	Katrineholm	0150/52791
Dans o Lek	Kjell Kolterud	Backav. 2 E	641 37	Katrineholm	0150/15741
Barn o Ungdom	Maria Karlsson	Vallav. 21	641 47	Katrineholm	0150/14792
Dräkt	Anna-Greta Blomgren	Jägareg. 11	641 31	Katrineholm	0150/16605

0406 FLENS FOLKDANSLAG, c/o Gunnar Mårdberg, Pilv. 3, 642 00 Flen 0157/11517

Ordförande	Gunnar Mårdberg	Pilv. 3	642 00	Flen	0157/11517
Sekreterare	Leif Moby	Orrhammar 258	642 00	Flen	0157/14368
Kassör	Kurt Garälv	Orrhammar 99	642 00	Flen	0157/10220
Dans o Lek	Sonia Waern	Hammartorpsg.9	642 00	Flen	0157/11133
Barn och Ungdom	Anneli Hansson	Augustiv. 8	642 00	Flen	0157/11350
Dräkt	Ing-Britt Gustafsson	Salstag. 18 A	642 00	Flen	0157/13062
Musik	Ing-Marie Sundin	N.Järnvägsg.12 A	642 00	Flen	0157/11000

0407 VINGÅKERS FOLKDANSLAG, Box 94, 643 00 Vingåker 0151/50118

Ordförande	Arne Sundberg	Humleg. 34	643 00	Vingåker	0151/11450
Sekreterare	Greta Wilson	Box 94	643 00	Vingåker	0151/50116
Kassör	Kjell Larsson	Villag. 44	643 00	Vingåker	0151/11298

0408 MALMABYGDENS FOLKDANSLAG, Box 28, 640 32 Malmköping 0157/20636 Pg 810187-5

Ordförande	Bernt Olsson	Landsvägsg. 19	640 32	Malmköping	0157/20636
Sekreterare	Birgitta Szebehely	Florag. 34	642 00	Flen	0157/14518
Kassör	Asta Bergman	Kilholmen	640 32	Malmköping	0157/20266
Dans o Lek	Sven Ingemars	Mälby, Dunker	640 32	Malmköping	0157/20730
Barn o Ungdom	Birgitta Olsson	Landsvägsg. 19	640 32	Malmköping	0157/20636
Musik	Bernt Olsson	Landsvägsg. 19	640 32	Malmköping	0157/20636

0409 NÄSHULTA FOLKDANSLAG c/o Anita Fredriksson, Mellanv. 22, 633 69 Eskilstuna
016/25465 Pg 928519-8

Ordförande	Maj Palmquist	Uttermarksg. 27	633 51	Eskilstuna	016/148590
Sekreterare	Anita Fredriksson	Mellanv. 22	633 69	Eskilstuna	016/25465
Kassör	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	Eskilstuna	016/25653
Dans o Lek	Jan-Ingvar Dahlgren	Mossebov. 9	633 52	Eskilstuna	016/115399
Dräkt o Slöjd	Kerstin Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	Eskilstuna	016/25653

0410 FOLKDANSLAGET OXELÖ-GILLE, Box 60, 613 01 Oxelösund 0155/36745 Pg 106422-6

Ordförande	Lars Kuntze	Lingonv. 9	613 00	Oxelösund	0155/37821
Sekreterare	Dennis Andersson	Förenings. 22 C	613 00	Oxelösund	0155/34395
Kassör	Kjell Fernqvist	Alkv. 79	613 00	Oxelösund	0155/35866
Dans o Lek	Roland Eriksson	Breviksv. 3	613 00	Oxelösund	0155/35332
Musik	Kent Johansson	Styrbordsv. 15	613 00	Oxelösund	0155/34197
Dräkt	Anita Eriksson	Breviksv. 3	613 00	Oxelösund	0155/35332
Slöjd	Stig Axelsson	Snäckv. 4	613 00	Oxelösund	0155/33281

0411 SALEMS GILLE c/o Elsie Hedlund, Slånbärsstigen 5, 144 00 Rönninge 0753/52293
Pg 86793-7

Ordförande	Sören Eriksson	Blåklintsst. 13	144 00	Rönninge	0753/50630
Sekreterare	Elsie Hedlund	Slånbärsst. 5	144 00	Rönninge	0753/52293
Kassör	Sven Erik Sederlin	Linneastigen 7	144 00	Rönninge	0753/55367
Dans o Lek	Lars Sandström	Lingonstigen 23	144 00	Rönninge	0753/50093
Barn o Ungdom	Karin Rådeström	Slånbärsst. 2	144 00	Rönninge	0753/52578

0412 STRÄNGNÄS GILLES FOLKDANSLAG, Box 179, 152 01 Strängnäs 0152/17192 Pg 865226-5

Ordförande	Dan Stenmark	Villav. 17	150 32	Stallarh.	0152/40516
Sekreterare	Carina Skoog	Löt 4:9	152 00	Strängnäs	0152/25523
Kassör	Gun-Britt Sellberg	Färjev. 4	152 00	Strängnäs	0152/13598
Dans o Lek	Kent Seijboldt	Ronneberg Malmby	152 00	Strängnäs	0152/25079
Barn o Ungdom	Per Stenström	Svedäng	152 00	Strängnäs	0152/32292
Musik	Kent Seijboldt	Ronneberg Malmby	152 00	Strängnäs	0152/25079
Dräkt	Asta Hoflin	Finningev. 66 F	152 00	Strängnäs	0152/11632
Slöjd	Asta Hoflin	Finningev. 66 F	152 00	Strängnäs	0152/11632

0413 ÖSMO HEMBYGDSGILLES FOLKDANSARE, Box 87, 148 00 Ösmo Pg 733064-0

Ordförande	Jörgen Lättman-Masch	Torkelsv. 9	148 00	Ösmo	0752/38747
Sekreterare	Marie Eklund c/o Nilsson Orvar Oddsv.51		112 54	Stockholm	08/133234
Kassör	Maud Wikström	Kaptensg. 5 D	149 00	Nynäshamn	0752/15257
Dans o Lek	Susanne Eriksson	Vibynäs gård	148 00	Ösmo	0752/38370

0414 SORUNDA FOLKDANSLAG, c/o Ylva Billerot, Björkhagav. 16, 140 41 Sorunda
0753/43249 Pg 784956-5

Ordförande	Ylva Billerot	Björkhagav. 16	140 41	Sorunda	0753/43249
Sekreterare	Gun-Britt Pettersson	Mosstigen 29	140 41	Sorunda	0753/44631
Kassör	Christina Andersson	Sunnerbyv. 7	140 41	Sorunda	0753/44316
Barn o Ungdom	Margareta Stefansson	Rönningsberg 42	01137 00	Västerhaninge	

0415 TROSA FOLKDANSGILLE, Box 140, 150 13 Trosa 0156/13550 Pg 661709-6

Ordförande	Hans Carlsson	Durkg. 5	150 13	Trosa	0156/13664
Sekreterare	Berith Eriksson	Högbergsg. 26	150 13	Trosa	0156/13877
Kassör	Solveig Sööhr	Husbyv. 9	156 00	Vagnhärad	0156/11131
Barn o Ungdom	Kalle Andersson	Smäckbrog.4	150 13	Trosa	0156/13376
Slöjd	Leif Nyberg	Husbyv. 5	156 00	Vagnhärad	0156/11113

DIREKTANSLUTNA MEDLEMMAR I SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN 1986

Ivar Schnell	Tessins väg 21	611 36	Nyköping	0155/13707
Artur Andersson	Sörgården Granhed	641 90	Katrineholm	
Arne Blomberg	Mommas väg 6	611 57	Nyköping	0155/16608
Henry Sjöberg	Skåneg. 86 3 tr	116 37	Stockholm	08/7148421

SVENSKA UNGDOMSRINGEN FÖR BYGDEKULTUR

Postadress	Box 9154	102 72	Stockholm	08/680655
Besöksadress	Hornsbruksg. 7-9			

FÖRLAGET

Postadress	Box 44081	400 76	Göteborg	031/225344

MEDLEMSTIDNINGEN HEMBYGDEN

Rune Holmberg	Löparv. 5	791 31	Falun	023/15086

Vem känner igen detta eleganta danspar?

Svar på sid. 29

SÖDERMANLANDS SPELMANS-FÖRBUND.

En rad gamla spelmän vid Julita skans 1927.

De åldriga låtar, vilka en gång ljödo i förfädrens lekstugor och gåvo glans åt deras glada högtider, utgöra en del av landskapets folkliga kultur, som Spelmansförbundet i Södermanland vill bevara och skänka nytt liv. Bröllopsmusik och gånglåtar, polskor och gammalvalser, alla dessa i landskapet diktade eller omskapade melodier, som länge varit hotade av förintelse, samlas nu och spelas av våra bygdespelmän. Jämte denna kulturhistoriska inriktning, vid vilken samarbete sökes med övriga på området verksamma hembygdsförbund, har Spelmansförbundet satt som sitt mål att åstadkomma ett fast vänskapsband mellan de olika bygdernas spelmän och genom musikstipendier åt de yngre eller på annat sätt stödja medlemmarnas intresse för äkta folkmusik.

Det bästa sättet att göra den gamla goda allmogemusiken känd och värderad i vida kretsar är att låta spelmännen själva få framföra sina fäderneärvda melodier inför en större allmänhet. När Anders Zorn tillsammans med folkmusiksamlaren Nils Andersson anordnade den första spelmanstävlingen år 1906 vid Gesunda i Dalarna, framfördes ett initiativ av betydande räckvidd. Landskap efter landskap upptogo denna lyckliga idé.

I Sörmland hölls den första spelmanstävlingen i Flen den 24 juli 1910. Ej mindre än 45 spelmän anmälde sig hos arrangören, redaktör E. Gombrii, och få av dem uteblevo. På den vackra Orrestabacken samlades över 1.000 åhörare, en för den tiden stor tillslutning, som tydligt utvisade sörmlänningarnas uppskattning av hembygdens folkliga toner. »Man fick höra allt möjligt. Sprittande glad dansmusik och veka, melankoliska låtar.»

Först mer än ett årtionde senare, vid den s. k. Sörmlandsstämman i Malmköping under midsommarhelgen år 1922, ägde nästa spelmanstävlan rum med ett 40-tal spelmän. Då beslöts även bildandet av ett sörmländskt spelmansförbund, och en kommitté tillsattes för att utreda frågan. Fastare form fick förbundet år 1925, då stadgar antogos. Vid midsommartinget i Malmköping detta år hade ett flertal bygdespelmän medverkat, och i november kallades spelmännen till stämma i Nyköping och Oxelösund, där också följande års samling hölls.

Full vind i seglen ernådde Spelmansförbundet år 1927 vid stämman å Julita skans den 12 augusti. Under de mäktiga lönnarna invid löjtnant Bäckströms populära hembygdsmuseum infann sig en skara på omkring 4,000 sörmlänningar, vilka ville lära känna spelmännens tolkning av föregående generationers tonvärld. Denna storartade uppmarsch kring hembygdens låtar kom som en glädjande överraskning för Spelmansförbundet och blev en ytterligare sporre till fortsatt verksamhet i hembygdsvårdens tjänst. Att intresset för de folkliga melodierna ej var en tillfällig strömning framgick av de följande årens stämmor vid Julita skans och Vibyholm — med dubbelt större tillslutning. Genom att göra dessa låtuppvisningar i de lummiga lunderna vid herrgårdarna till omtyckta, myllrande folkfester har Sörmlands befolkning givit Spelmansförbundet ett ovärderligt stöd. På sin plats i hembygdsvårdens breda front kunna spelmännen nu med tillförsikt arbeta vidare för den sörmländska folkmusikens framgång och fördjupning.

Förbundets arbetsfält, den folkliga musiktraditionen i landskapet, kan ännu giva goda skördar. Allt sedan den förste sörmländske folkmusiksamlaren för över 100 år sedan började med uppteckningen av hembygdens låtar har mycket tillvaratagits, och ännu finnas trakter i Sörmland, som ej genomsökts. Bland förbundets medlemmar finnas vördnadsvärda åldringar, vilka själva levat med i den gamla traditionen och därför giva en slags apostolisk succession åt den yngre spelmansgenerationen. De gamla berätta om hur vissa melodier hade sin särskilda användning t. ex. vid bröllopen. Om ridmarschen, till vars toner bröllopståget i äldre tider red till kyrkan; om brudmarschen vid intåget i kyrkan; om steklåten under bröllopsmåltiden; om skänklåten, som spelades vid insamlingen av gåvorna till brudparet o. s. v. Dessa låtar mana fram en bild av svunna seder. En brudskålsmelodi från Vingåker kan föras tillbaka till 1600-talets skålstycke Rundå, de högtidliga skålarnas musik. Med just dessa tongångar ha våra stora Carlar hyllats under pokalers klang.

Blyg och försagd kan kanske allmogemusiken befinnas vara bland allt nytt, som tränger fram med ljudlig röst. Traditionen är som en spröd ton från ett åldrigt instrument: stämningsväckande, försynt värdig. För Spelmansförbundet äro de låtar, som gett färg och must åt de sörmländska bygdernas folkliv, icke blott värdefulla antikviteter utan även en levande verklighet, vilken ännu har något att säga. Måtte den säregna tonen av svensk folklig låt aldrig försvinna — dessa ord kunde vara Spelmansförbundets lösen.

*

Förbundets verksamhet leddes under åren 1925—31 av handlanden Seth Carlsson j:or, Strångsjö. Med stor tacksamhet skola spelmännen minnas sin förste ordförandes insats. Lantbrukaren Ivar Hultström, Fors säteri, Flodafors, inträdde i år som förbundets ordförande.

NILS DENCKER.

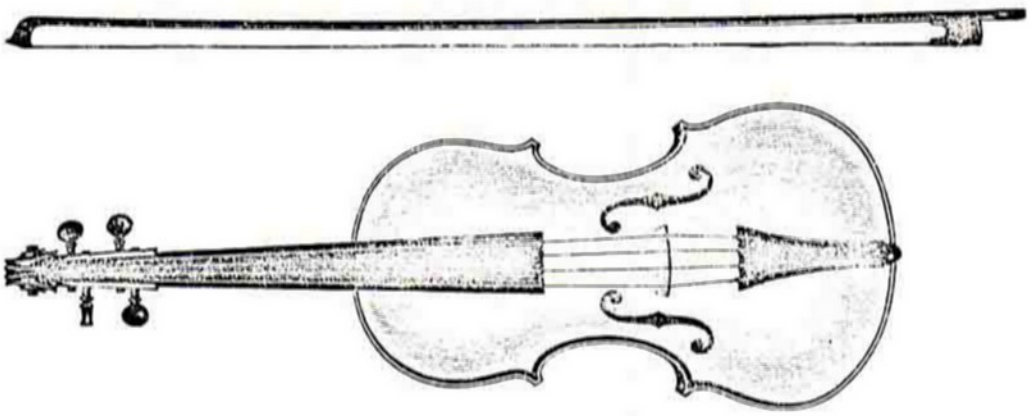

B I B L I O G R A F I

Nils Dencker

1926

Fiddlarens fuglar och andra fä. Hur våra allmogespelmän roat sig med att imitera djurens läten på fiolen (Stockholmstidn. 7 februari).

Näcken och djävulen i folkmusiken (Stockholmstidn. 1 augusti).

1927

Ack Värmeland.... (Stockholmstidn. 30 oktober bil.).

Bing-bång..... klockklang och vapengny i allmogemusiken (Sv.Dagbladet söndagsbilagen 30 januari).

Spelmanstävlingar och spelmansstämmor (Stockholmstidn. 29 juli).

Tonmålningar i folkmusiken (Stockholmstidn. 27 mars).

Torshälla tordyvlar och Runtuna rundbukar (Stockholmstidn. 7 augusti).

1928

Bellman hos allmogen (Stockholmstidn. 24 juli).

Den finländska djävulspolskan i Sverige (Budkavlen årg.7 s.100-103).

Gamla visor till en daldansmelodi (Tidskr. för Dalarnas Hembygdsförbund s.62-71 även i Södra Dalarnas Tidning 27 oktober).

Gamla sjömansvisor (Göteborgs Handels- och Sjöfartstidn. 22 september).

Sockenboöknamnen i Södermanlands län (Fataburen s.117-126).

1929

"Du gamla Du frias" melodihistoria (Musikkultur I s.3-8).

Melodien till klippingshandskar (Studier och uppsatser tillägnade Otto Andersson 27 april).

Svenskt och tyskt i "Du gamla Du frias" melodi (Musikkultur II-III s.25-28).

Värmlandsvisans melodi (Svensk Tidskrift för Musikforskning 11 s.104-115).

Gamla visor till en daldansmelodi (Tidskr. för Dalarnas Hembygdsförbund s.81-91).

1930

Gamla bergsmansvisor (Med hammare och fackla II, årsbok utg. av St Örjens Gille s.155-166).

Musiknotiser i 1600-talets verser (Svensk Tidskrift för Musikforskning s.53-73).

1931

Om sörmländska folkmelodier (Hembygden, febr. s.19-20, mars s.14-16).

Sörmländska folkmelodier leva ännu....(Södermanlands Nyheter 6 februari).

Sörmländsk slängpolska och polska danser (Södermanlands Läns Tidning 9 maj).

Södermanlands Spelmansförbund (Sörmlandsstämman, Malmköping 21-24 juli s.73-75).

1932

Bildandet av Södermanlands Hembygdsförbund (Sörmlandsbygden).

Folkmusikforskning (Hembygden nr.4 mars-april s.19-21).

Skålarnas musik. En sörmländsk brudskålsmelodi med gelikar och stamtavla. (Fataburen s.27-40).

Folkliga sorgekväden vid Gustaf Adolfs död (Nya Dagl. Allehanda 1 oktober).

Spelmanshistorier och folkmusik i Oppunda (Åsa-Förbundets Tidning).

Soldatsånger från Gustaf Adolfs tid (Nya Dagl. Allehanda 1 oktober).

Vår folksång och dess melodi (Vår sång årg. 5 s.48-50, 83).

Östsörmländska sockenboöknamn (Vår Bygd).

Svenska landsmål och svenskt folkliv i gotlandstoner, uppt. av Aug. Fredin Hänvisningar till annan litteratur, beträffande text och melodier s.751-771).

1933

1934

Vilse i vall. Skogstrollets polska - en litteraturhistorisk folkmelodi (Svensk Tidskrift för Musikforskning 16 årg. s.99-112).

1935

Nutida sörmländsk folkmusiktradition (Sörmlandsbygden s.107-117).

Litteraturhänvisningar (i noter) till visor i H.& E. Folkminnen (Sv.Landsmål IX s.645-727).

1936

Folkmusiken norr och söder om Mälaren (Göteborgs Handels- o. Sjöfartstidn. 12 februari).

Småländsk folkmusiktradition (Göteborgs Handels- o. Sjöfartstidn. 12 december).

Folkvisan i Södermanland (Södermanlands Läns Tidning 4 juli).

1937

"Till Österland vill jag fara" (Nord. folkminnesstudier, tillägnade Sverker Ek s.58-71).

1938

De karolinska koralernas användning till skillingtrycksvisor på 1700-talet (Svensk Tidskrift för Musikforskning s.131-156).

1944

Hur vår folksång kom till (Samfundet för unison sång, årsskrift).

1945

Spelmän och melodier i Vingåker (Vingåkersboken del I s.207-226).

1948

Anmärkningar och litteraturhänvisningar till melodierna i P.A.Säve, gotländska lekar (Kungl. Gustaf Adolfs Akademien).

1949

"På Öija ther hafvom vij busa". Öja bussar - ett intressant ynglingalag (Sörmlandsbygden s.115-126).

1950

I svenska folklekar och danser, del II s.253-487, sånglekar och danser (Gustaf Adolfs Akademien).

1955

Anmärkningar och litteraturhänvisningar till melodier i P.A.Säve, gotländska visor, häfte 3 (Gustaf Adolfs Akademien).

1956

Medan man lefwer i wärlden säll. En gammal sånglek (Saga och Sed s.32-40).

Svenskt Visarkivs sångleksregistrant. En kortfattad redogörelse (Uppsala 1956) (Även i ARV II 1955 s.109-149) (Även i meddelanden från Svenskt Visarkiv 3).

1957

Wallmans samling. En förlorad samling svenska sånglekar. With a summary in english (Tryckt i Uppsala 1957. Även i ARV vol.12 1956 s.129-157. Även i meddelanden från Svenskt Visarkiv 6).

Kung Orre skulle till gästabud fara (Sv.Landsmål o. Sv.Folkliv s.51-74).

Domaredansen (ARV vol.13 s.31-55. Även i meddelanden från Svenskt Visarkiv 9).

1959

Vi ska fara te Bränne (Barfota genom dalar) (ARV vol.14 s.45-61).

Nils Andersson och den svenska folkmusiken (RIG s.78-84).

1960

Sveriges sånglekar. Sammanparningslekar och friarlekar (Skrifter utg. genom Landsmåls- och Folkminnesarkivet i Uppsala ser. B:9).

(Tills. med Iørn Piø) Sankt Bentes gilde. En oupklaret gammel dansk juleleg. (Danske Studier s.5-18).

1961

Then frantzöske Melodien Greddlin i nordisk tradition (Svenska Landsmål s.131-151).

Upplysningar tel. 389398

Hagalund den 29 juni 1933 Tystberga

jag får tacka för brefvet jag skulle ha skrifvit
för långesedan men jag blef sjuk så jag dröjde om
med skrifningen. min åller är 79 år,
min far vart född 1810 å dag 1887 hans namn var =
Gustaf Bergström (han i Ludgo socken)

min farfar han var Båtsman i Runtuna Socken hans åller
kan jag icke uppge

jag har inga andra kort än dom som Kling har fått
jag lemnar et af kortena med Fiol i handen

det skulle vara roligt om vi gamla gossarna kom tillsammans en gång =
till kör i lifvet må våra gamla Fioler i ha
jag har fått åtta stycken fioler så jag har et skön fint

tack nu högaktningsfullt A. F. Bergström

Folkmusikvågen

Folkmusikvågen heter en bok som kom ut under 1985 tillsammans med en kassett innehållande musikexempel som ska ge en bild av 70-talets folkmusik och klingande illustrationer till boken.

Gunnar Ternhag skriver om spelmän i lag. Han redovisar spelmanslagens utveckling i Gästrikland, men försöker också att ge en bild av hela Sveriges spelmanslag som uppskattningsvis lär vara 350 stycken.

"De nya spelmännen, trender och ideal i 70-talets spelmansmusik" heter Märta Ramstens artikel. Hon skriver utifrån sina iakttagelser och sitt material hon fått från Zornmärkesuppspelningarna under 70-talet och en bit in på 80-talet.

Uppspelningarna 1973 i Södertälje ägnas en rätt stor uppmärksamhet. Ett ovanligt stort antal spelmän var anmälda, den geografiska spridningen på deltagarna var stor och en del ovanliga instrument var representerade. Som en del kanske minns deltog Wappersta-Lasse på durspel. Nu kan det ju sägas att den inte ont anande herr trädgårdsmästare Larsson anmälde sig ivrigt uppmanad därtill av Södermanlands Spelmansförbund. En liten provokation till Zornjuryn var det allt och de slingrade sig skickligt undan genom att ge honom ett hedersomnämnande för sin insats som samlare av gamla dragspel. Vi tyckte nog att han var en bra dansspelman, en fin representant för sin genre. Från den dagen bar han Zornplaketten med fodral och allt i fickan på sina blåbyxor för att kunna visa upp sin fina medalj för alla som ville ge sig tid att stanna upp.

Märke eller plakett kvittade lika för Wappersta-Lasse. Han kände sig utvald och hedrad. Företrädare för journalistkåren kallade W-L för riksspelman. Det vet man ju hur lätt det blir fel i tidningen. Detta kom att bli känt ända upp i riksstyrelsen för Sv.Ungdomsringen som då tog till pennan och tillskrev herr Larsson i Wappersta och gjorde honom påmind om att han inte alls hade rätten att kalla sig riksspelman. Brevet nådde honom se'n han flyttat till ålderdomshemmet.

- Fan, tänkte jag och knöt handen i fickan!

Jag citerar ett stycke ur artikeln.

"Inom vissa spelmanskretsar har man också ställt sig mycket kritisk till märkesspelning överhuvudtaget. I samband med Zornmärkesuppspelningarna i Södertälje 1973 anordnade Södermanlands spelmansförbund samt Sörmländska Ungdomsringen en estraddebatt om Zornmärket under rubriken "Status pryl för spelmän eller verktyg för stilbildare". I debatten deltog både tillskyndare och vedersakare till Zornmärkesuppspelningarnas existens. Framför allt inom Södermanlands spelmansförbund drev man frågan om att göra Zornmärkesuppspelningarna offentliga. Detta sade man nej till från Svenska Ungdomsringens sida. Just inom Södermanlands spelmansförbund har man därefter intagit en avvaktande attityd till uppspelningarna, vilket också avspeglar sig i siffrorna över antalet uppspelande från Sörmland som inte på något sätt motsvarar den stora aktiviteten där på folkmusikområdet under hela 70-talet (jfr s. 48;se också Sörmlandslåten 1969-1980).".

Det är ett mycket märkligt påstående att vi därefter skulle ha intagit en avvaktande attityd. Om vår attityd varit avvaktande hade vi då kunnat undanhålla våra medlemmar från att spela upp? Ingalunda! Någon sådan styrning finns inte och har inte funnits.

När uppspelningarna gick av stapeln i Västerås 1983 hade vi t.o.m. lyckats få tag i en ansenlig mängd anmälningsblanketter. Dessa skickades ut med uppmaning om att anta den utmaning som det trots allt är att ensam inför en jury spela sina låtar. Den gången slamrade det till för sörmlänningarna som åkte hem med alltifrån guld till diplom.

Revideringen av statuterna åren närmast efter denna debatt bär spår av förslag från vår sida med bl.a. regional representant i juryn och rätten att ha dansare med sig. Lite mer öppenhet lär ju nu också finnas i och med att juryn går ut och talar med spelmännen under uppspelningsdagarna.

Artikeln är på många sätt intressant och när små försiktiga slutsatser dras vad de nu kringresande spelmanspedagogerna och de allsvenska kurserna kan ha för betydelse för att man kan märka en likriktning i spelet hos dagens unga spelmän då skulle det kunna hetta till

Övriga artiklar i boken är:

"Hembyggt, instrumenttillverkning speglad i pressen" av Birgit Kjellström

"Sveriges Radio, musikradion och folkmusiken" av Christina Mattsson och slutligen

"Nyckelharpans vandring genom Sverige" av Jan Ling.

Det vore roligt om de som var med under "folkmusikvågen" läste boken och såg efter om de känner igen sig.

Boken finns i spelmansstugan i Malmköping. Välkommen dit i sommar!

Christina Frohm

Foto: Ingrid Olsson

Ivar Boströms 90-årsdag

Edvard Pettersson hade nyss fyllt 80 år

Musik som tål många da capo

Av HÅKAN BENGTSSON

Da capo betyder som bekant ''från början'' eller ''om igen''. Den första da capo-maskinen konstruerades för något mer än hundra år sedan, 1877 närmare bestämt, av **Thomas Alva Edison.** Hans fonograf, den första fungerande ljudinspelningsapparaten, gjorde ett mäktigt intryck:

''För min egen del kan jag bara säga att jag är överraskad och något förskräckt över resultatet av denna aftons experiment. Överraskad över den underbara form ni har utvecklat och förskräckt över tanken att så mycket avskyvärd och dålig musik kommer att spelas in framdeles.''

Så skrev den engelske tonsättaren **Sir Arthur Sullivan** i ett tackbrev till Edison efter en demonstration år 1888.

Den förädlade Sir Arthur hade förmodligen fått luktsnuset i vrångstrupen om han hört vad **Yngve Laurell,** professor i etnografi i Uppsala, använde sin fonograf till. Hundra rullar bönder och hantverkare och deras ''primitiva'' musik på instrument som mungiga, silverbasharpa, fiol och klarinett. Med hjälp av en modern elektronisk utrustning på Sveriges Radios grammofonarkiv har man nu kunnat restaurera Laurells rullar, filtrera bort brus och knatter och få fram ett överraskande hörbart resultat. Rikskonserter och dess skivbolag Caprice har nyligen gett ut ett urval på skiva, sju svenska spelmän från början av seklet. Lyssna till exempel på **Jonas Skoglunds** eleganta nyckelharpsspel! Det behöver inte stånkas och gnisslas fram bara för att det är folkligt, vilket en del nutida spelmän tycks vilja få oss att tro.

KLIPPT UR FEMINA

Svar: Ivar Boström
Kattrinä i Klövhälla

Sörmländskt på skiva

Skivan "Äldre svenska spelmän" utgiven av Caprice innehåller två sörmländska spelmän. Hugo Sandberg från Ösmo (1861-1930) spelar låtar från Södertörn. Somrarna 1919-1922 hade han anställning som spelman på Skansen och blev då inspelad av Yngve Laurell. Gustav Svalberg (1861-1947) metallarbetare från Eskilstuna uppträdde på Skansen somrarna 1920-22 som mungigevirtuos.

Vidare medverkar Jonas Skoglund, silverbasharpa, August Frank, klarinett, båda från Uppland samt Höök Olof från Rättvik, Erik Nilsson i Mattmar och värmlandsspelmannen Dan Danielsson.

"Kom du min Kersti" heter en skiva med originalduetter från 1700- och 1800-talets spelmansböcker i Musikmuseets samlingar. Även där är Sörmland representerat med några polonäser. Dessa låtar bär inte med sig det tempo och den rytmik vi behöver för slängpolskedans. Det mest intressanta är spelet på originalinstrument. Man får höra både fiol och klarinett från 1700-talet.

Christina Frohm

Vi har bildat

Nya Tungomålsgillet!

Det skedde på dymmelonsdagen i år och spelades in av TV2! Därefter har vi under något mindre uppseendeväckande former konstituerat oss och antagit en ändamålsparagraf som lyder:

"NYA TUNGOMÅLSGILLET skall verka för en rik, fantasifull och för alla begriplig svenska, bekämpa avsiktlig språkmisshandel och motverka social skiktning av språket. Det skall även verka för dialekternas fortlevnad och erkänna och respektera minoritetsspråken i Sverige.

NYA TUNGOMÅLSGILLET skall vara religiöst och partipolitiskt obundet samt alltid vägledas av humana och demokratiska ideal."

Namnet har förbryllat många och Dagens Nyheter har hedrat oss med en snörpig kommentar. Vi har valt det på grund av att det på 1740-talet fanns en sammanslutning som hette Svenska Tungomålsgillet. Den hade, kort beskrivet, avsöndrat sig från Kgl. Vetenskapsakademien och dess stiftare var följande åtta personer:

Sekr. i Antikvitets-Arkivet
Johan Helin

Kamreraren i Bergskollegium
Samuel Schultze

Ingenjören (mannen bakom storskiftet)
Jakob Faggot

Kungl. bibliotekarien (biskopsson född i Strängnäs!)
Gustaf Benzelstjerna

Den svenska musikens fader
Johann Helmich Roman

Blivande boktryckaren (född i Stigtomta!)
Lars Salvius

Kyrkoherden (född i Sköldinge!)
Johan Gustaf Hallman

Fänriken
Alrik Åkerhielm
(av en sörmländsk släkt namngiven efter Åkers socken!).

Så många sörmlänningar bland föregångarna kändes som en fingervisning:

Så fick det bli!

Vår interimstyrelse ser ut så här:

Ordförande	Bernt Olsson

(ingen av denna tidnings läsare torde sväva i okunnighet om hans inställning till alla sorters ogräs som hotar svenska språket)

V.ordförande	Per Hjertzell
Sekreterare	Anne Marie Cromnow
Kassör	Kerstin Pettersson
Övriga ledamöter	Knut Larsen Klas Höök

Vi har många ideer om hur vi skall arbeta: med programverksamhet, utgivning av småskrifter (t.ex. en ordbok med arbetsnamnet "Våra onödigaste främmande ord, floskler och modeuttryck"), utställningar bl.a.

Envar som är angelägen om svenska språkets välbefinnande och sympatiserar med vårt program är välkommen i föreningen!

Vill Du veta mer, hör av Dig till

Nya Tungomålsgillet
Bernt Olsson
Landsvägsgatan 19
640 32 Malmköping tel.0157/206 36.

Vet Du tillräckligt, sätt in

kronor 30:-- som årsavgift 1986

på postgiro 54 08 68 - 7

(kom ihåg namn och adress på talongen!) så får Du våra utskick i fortsättningen.

Kerstin Pettersson

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

ADRESS:

Gustaf Wetterstugan	Box 107	640 32 Malmköping	0157/21455

POSTGIRO: 28 91 06 - 7

Styrelsen

Ordförande	Sören Olsson	Odonstigen 20	152 00	Strängnäs	0152/12137
Sekreterare	Christina Frohm	Kommendörsgatan 4	114 48	Stockholm	08/67 21 71
Kassör	Ulf Lundgren	Högåsavägen 3	151 31	Södertälje	0755/86464
Ledamöter	Anita Hedlund	Landsvägsgatan 23	640 32	Malmköping	0157/21121
	Leif Johansson	Coldinutrappan 5	112 28	Stockholm	08/51 15 86
	Bernt Olsson	Landsvägsgatan 19	640 32	Malmköping	0157/20636
	Marianne Skagerlind-Furå	Uppåkravägen 58	154 00	Gnesta	0158/12628
Suppleanter	Arne Blomberg	Mommas väg 6	611 57	Nyköping	0155/86282
	Ingemar Skoglund	Johansvägen 16	151 39	Södertälje	0755/97320
Revisorer	Henry Sjöberg	Skånegatan 86 III	116 37	Stockholm	08/714 84 21
	Birgitta Widén	Bläklocksvägen 6	632 39	Eskilstuna	016/35 25 04

Arkivgruppen

Bo Arrhed	Landsvägsgatan 23	640 32	Malmköping	0157/21121

Redaktionskommittén

Anders Byström	Branta Backen 2	147 00	Tumba	0753/33798
Bernt Olsson	Landsvägsgatan 19	640 32	Malmköping	0157/20636
Iréne Sjöberg	Skånegatan 86 III	116 37	Stockholm	08/714 84 21
Henry Sjöberg	-"-	-"-		-"-

Valberedningen

Henry Alvin	Svartbäcksväg.10 G	641 37	Katrineholm	0150/14766
Ingvar Andersson	Parkgatan 8	112 30	Stockholm	08/52 36 19
Rolf Siewertz	Norrgärdesvägen 29	144 00	Rönninge	0753/55420

SÖRMLÄNDSKA SPELMANSLAG och GRUPPER

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES SPELMANSLAG
Lars Eriksson Herrängsvägen 54 144 00 RÖNNINGE

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES SPELMANSLAG
Arne Mattsson Björkvändan 6 147 00 TUMBA 0753-371 16

BYGDEGILLET
Larz Lordin Åttingevägen 14 611 50 NYKÖPING

BYGDENS BLANDNING
Lennart Nordin Olovs väg 2 150 16 HÖLÖ 0755-570 89

DJURGÅRDENS SPELMANSLAG
Karl Brokvist Thulegatan 1 633 58 ESKILSTUNA 016-13 96 83

ESKILSTUNA NYCKELHARPOGRUPP
Rolf Gille Tegelbruksgatan 7 632 28 ESKILSTUNA 016-12 46 00

ESKILSTUNA SPELMANSGILLE
Lars Thurborg Pl 1160 B 635 09 ESKILSTUNA 016-35 35 23

FLENS SPELMANSLAG
Erland Eriksson Bergsgatan 20 642 00 FLEN 0157-114 03

FOLKMUSIKFORUM				
Anders Andersson	Höglundavägen 4	611 37	NYKÖPING	0155-898 27
GILLBERGA SPELMANSLAG				
Bror Ryding	Björkhultsvägen 18 A	632 29	ESKILSTUNA	016-42 31 66
GRANNLAGET				
Elisabeth Nilsson	St Hult, Råby-Rekarne	635 12	ESKILSTUNA	
HANSSONS HARPLAG				
Rolf Hansson	Vildvinsvägen 5	632 33	ESKILSTUNA	016-422081
HÖGSJÖ SPELMANSLAG				
Ivan Andersson	Hästhagsvägen 12	640 10	HÖGSJÖ	0151-450 66
JÄRNA LÅTGRUPP				
Lennart Darsell	Myrstugan, Pl. 1199	153 00	JÄRNA	0755-700 96
KATRINEHOLMS SPELMANSLAG				
Göte Karlsson	Kolstugevägen 14	641 52	KATRINEHOLM	0150-178 64
KLÅ OCH KNAVRA				
Lena Höög	Nybrogatan 51, 5 tr	114 40	STOCKHOLM	08-61 16 76
LÄGGESTA STATIONSORKESTER				
Stig Norrman	Täppgatan 2	151 33	SÖDERTÄLJE	0755-175 20
LÄSTRINGE LÅTAR				
Anders Byström	Branta Backen 2	147 00	TUMBA	0753-33798
MALMABYGDENS B-LAG				
Ing-Marie Sundin	N Järnvägsgatan 12 A	642 00	FLEN	0157-110 00
MALMABYGDENS SPELMANSLAG				
Bror Andersson	Ringvägen 3 B, 1 tr	640 32	MALMKÖPING	0157-204 89
NYBLE ALLSPEL				
Nils Häggbom	Blidvägen 6	137 00	VÄSTERHANINGE	0750-312 88
NYCKELHARPAN				
Siegfried Nietz	Sjölandsvägen 29	641 53	KATRINEHOLM	0150-190 38
NYCKELKNIPPAN				
Sten Eriksson	Frejavägen 9	154 00	GNESTA	0158-103 04
NYKÖPINGSHUS SPELMANSGILLE				
Ellert Skog	Ringvägen 8	611 35	NYKÖPING	0155-142 20
OXELÖ GILLES SPELMÄN				
Arne Jansson	Pulpetvägen 5	613 01	OXELÖSUND	0155-303 92
REKARNE FOLKDANSGILLES SPELMANSLAG				
Birgitta Björkman	Rustmästarvägen 5	632 33	ESKILSTUNA	016-42 07 15
SALTSJÖBADENS SPELMÄN				
Hans Eriksson	Odenvägen 39	133 00	SALTSJÖBADEN	
SLOTTSNYCKLARNA				
Åke Stenbäck	Strandviksvägen 82	640 20	BJÖRKVIK	0155-713 85

STRÅKDRAGET				
Britt Svanström	Karlsro, Forssjö	641 90	KATRINEHOLM	0150-193 25
STRÄNGNÄS GILLES SPELMANSLAG				
Håkan Frykmo	Lärkträdsvägen 37	152 00	STRÄNGNÄS	0152-112 71
SVÄRTA SPELMÄN				
Håkan Söderquist	Diamantvägen 15, Sjösa	611 44	NYKÖPING	0155-201 85
SÖDERTÄLJE PENSIONÄRSFÖRENINGS MUSIKGRUPP				
Folke Andersson	Östergatan 30 B	151 43	SÖDERTÄLJE	0755-382 17
SÖDERTÄLJE SPELMANSLAG				
Bo Roos	Bodavägen 13	144 00	RÖNNINGE	0753-518 55
TROLLSPEL				
Monica Lönn	Åsgatan 38 A	641 34	KATRINEHOLM	0150-506 16

GAMMELHARPA, HUMMEL och SÄCKPIPA

"Den ena var Gud Fader,
den andra var hans Son.
den tredje var en spelman,
jag tror han spelar än."

Det är inte så vanligt att vi i den här tidningen ägnar oss åt skivrecensioner. Den här gången gick det liksom inte att komma ifrån. Jag hade just från Sören Olsson fått spelmansförbundets remissvar till landstinget ang. musikpolitiskt handlingsprogram författat av Arne Blomberg. När jag läste hans distinkta och klara argument för folkmusiken blev jag glad. Nästan samtidigt fick jag en skiva i min hand. Det var en inspelning med Anders Eklund (silverbasharpa, enkelharpa och hummel), Per Furå (silverbasharpa och säckpipa), Christina Frohm (fiol och altfiol) samt Marianne Skagerlind-Furå (fiol)

Den här skivan var liksom ett praktiskt exempel på det som Arne skrivit. Det som i första hand kännetecknar god folkmusik är rytmisk säkerhet och variationsrikedom.

Jag har lyssnat på den här skivan några gånger och funnit att den verkligen uppfyller kraven på god folkmusik. Det är ofrånkomligt att man får vissa favoritspår när man lyssnar på en skiva. Här är det svårt. Det mesta är bra. Om jag trots allt skall välja ett spår så blir det nr. 1 på sida B. Gånglåt från Ludgo efter A. Andersson. Låten är upptecknad av Nils Dencker och han fick en text till melodien som Ni kan finna som överskrift till dessa rader.

Instrumentblandningen säckpipa, enkelharpa och två fioler är så skön att den får mig att rysa. Men lyssna gärna på sida A:s spår 2 - 2 polskor efter Joel Jansson. Jag tror han skulle blivit mycket glad om han hört denna tolkning.

Så här kan jag fortsätta hur länge som helst men det är bättre att Du köper skivan och lyssnar själv. Som vanligt när det gäller folkmusik så kan det vara svårt att få tag i skivan. Om Du misslyckas i Din skivaffär så ring direkt till Christina eller Anders 08/67 21 71.

Henry Sjöberg

TEMA MED VARIATIONER

av Bernt Olsson

Motto:

Min hud ropar efter fukt...
Hör skriet från min huds öken
Där vandrar vaggande
Ett team av kameler
Med doftande kryddor
Med olja från Ulay...

När jag för lite sedan ögnade igenom en veckotidning, fann jag en annons som tilltalade mig mycket. I annonsen såg man en ung dam med fördelaktigt utseende, som uttalade sig till förmån för en hudkräm, benämnd Oil of Ulay. När man såg hennes naturliga leende och hennes av ungdomlig friskhet strålande uppenbarelse, slogs man genast av tanken:

- Hur har hon kunnat behålla sin fräschhet trots sitt hårda arbete som designer?

Annonsen präglades av en inspirerande optimism, en tilltro till livet, skönheten och den kemiska industrin, och jag kände mig genast manad att komponera några variationer med annonsen som tema. Vilken idé kunde väl vara naturligare?

Tema:

Andante amoroso. Semplice e soave con tenerezza.

"DESIGN OCH SKÖNHET ÄR A OCH O I MITT JOBB. PRECIS SOM OIL OF ULAY FÖR MIN HY."

Lena Ericsson ingår i det team av designers som gör kläderna för Dots. Hennes största intresse är kläder, förstås, och hon kan aldrig få nog av teater. Och konst och Rod Stewart.

"Det första jag föll för var nog flaskan. Den har en sådan läcker design - art deco i rosa och svart - tidlös och samtidigt toppmodern. Sen märkte jag att det var likadant med innehållet. Vilken ljuvlig lotion! Jag har ganska torr hy. Ibland riktigt skriker den efter fukt. Särskilt när man har varit ute i sol och vind. Då känns det underbart med ett Oil of Ulay-bad, som gör huden fräsch och sval och smidig igen. Oil of Ulay har blivit ett 'måste' för mig."

Ordförklaringar:

design, designer	formgivning, formgivare
team	arbetslag
Oil of Ulay	olja från Ulay
A och O	Alfa och Omega - begynnelsen och änden. Uttryck hämtat ur Uppenbarelseboken kap. 1.
lotion	smörjelse
Dot	eng. eg. prick, punkt, fläck
ett måste	eng. betecknar nödighet
jobb	eng. tillfälligt arbete, betingsarbete m.m.
Rod Stewart	amerikansk kulturpersonlighet
"...skriker efter fukt"	språklig bild - uttrycker utomordentlig torrhet

Variation I

Allegro assai. Con grandezza. Quasi una promemoria.

Lena Ericsson framför som sin bestämda åsikt att Oil of Ulay medfört positiva effekter på hennes hy, som enligt hennes egen subjektiva bedömning uppnått större smidighet och elasticitet än tidigare, då hon ofta besvärats av en känsla av torrhet i huden, särskilt efter vistelse utomhus, då hyn utsatts för påfrestningar genom inverkan av sol och luft. Användningen av Oil of Ulay har uppenbarligen utgjort ett hinder för avdunstning av fuktighet genom hudens porer.

Redan flaskans estetiska utformning innebar, menar hon, en positiv upplevelse, och innehållets aromatiska doft förstärkte känslan av välbefinnande vid användandet. Eftersom L. E. med bestämdhet deklarerar att avsaknad av Oil of Ulay medför en känsla av insufficiens och otillfredsställelse, ligger den slutsatsen nära till hands att medlet i fråga i någon mån medför ett slags beroendeförhållande - av vilken art låter sig i nuläget inte på objektiva grunder avgöras.

Variation II

Pastorale.

Den där Lena Eriksson - ho ä förexten nårä sömmerskä, ska varä - ho va nog hållen för te varä lite märkvärdiger å sej. Ho tallä inte som annat fôlk. Ho hadde tjänä i stan - så dä va le mycke därför som ho ville varä lite finer.

Ho va inte så dummer te si ut - igentligen - fast ho va lite rynkuger å papliger i syna, å ho vart just sôm lite röfnasiger när ho va ute å hölls mä någe.

Ho brukä säjä att ho hadde "så tôrr hy", å dä där dä skrattä fôlk ått, förståss....

"Si ja har så tôrr hy, sa Lena - dä vart som ett ordstäv på bygda dä där.

Men så hörde ho att dä fanns nåra smörjä som en kunne köpä å smörjä in sej mä - då skulle en bli snygger, sa di. Så ho va sta å handlä te sej e sånn därn flaska när ho va ått stan, å sen så balsamerä ho sej mä den där smörja så långt dä räckte - för dä va bara e lita flaska. Å gôtt lukta dä, sa ho, så en kunne bli andliger å't.

Å behändit nog så hjälpte dä. Ho vart prisiss släter i syna - dä va le någe i sôm krympte ihopp skinne på'na, kan ja tro. Så nu ä ho då som e nyponros!

Variation III

Adagio pomposo - quasi religioso e poco passionato.

Salig är Lena Ericsson framför andra kvinnor, som bo i radhus. Ty hon hade torr hy men vart hulpen.

Och hon sade till sig själv:

- Si, jag skall gå till månglarens bod och köpa mig oljo till att smörja min hud. Ty min hud är torr, och den skriker efter fukt.

Och hon gick till månglarens bod och köpte sig oljo. Och hon räckte ut sin arm och tog flaskan i sin hand och avtog dess lock och öppnade den. Hon insmorde sig med oljo och betäckte sin hud därmed i det hon sade

- Mina ögon hava behag till denna flaska, ity den är täck, och dess olja är ljuvlig och dess doft är en vederkvickelse för min själ. Si, jag skall smörja mig därmed och min dejlighet skall varda stor under himmelen, såsom en gasells dejlighet, ja, såsom en dräktig kamelhonas dejlighet i öknen.

Redaktionen
önskar
alla läsare

Glad Sommar !

MASSBREV

SÖDERMANLANDS
SPELMANSFÖRBUND
Box 107
640 32 MALMKÖPING

Här är gänget vars skiva recenseras på sid. 33

ISSN 0346-2595